

TÕRVA TEATAJA

Väljaandja: Tõrva vallavalitsus Kujundus: loovbüroo Kuldne Lammas Trükk: Kroonpress Otsepost: Omniva Tiraaž: 3000 Toimetus: Egon Ilisson, kuldne@kuldne.com, 53 736 992

Ilmar Kõverik teenis Valgamaa Vapimärgi

Toimetas: Egon Ilisson

Tõrva Tule-Päevade raames toimunud Tõrva Vallavolikogu esimehe Maido Ruusmanni ja vallavanema Helen Eliase tunnustusvastuvõtul jagati hinnalisi aumärke ja tunnustusi. Lisaks valla kuld- ja hõbemärkidele ning kultuuripreemiatele anti välja Valgamaa vapi- ja teenetemärk. Lisaks tunnustati läinud aasta aktiivsemaid tegijaid ja tõsteti esile ka ka Tõrva sõpru.

Õhtu algas Tõrva valla kultuuripreemiate üleandmisega – tänavune peapreemia läks rahvatantsurühm Jandalile, mis loodi juba 1989. aastal. Rühm koondab tantsuhuvilisi eri paigust üle Tõrva valla, tehes tihedat koostööd ka teiste rahvakunstikollektiividega. Viimase aja silmapaistvaks sündmuseks on koos Tõrva lauluseltsi segakooriga loodud kontsert, kus koorilaulu ja rahvatantsu ühendamise läbi vaadati tagasi Tõrva valla kultuuriloo arengule.

Tõrva valla kultuuripreemia teenisel aastal Koorküla külaselts, mille aktiivne ja järjekindel tegevus on andnud kogukonna elule uue hingamise. Külaseltsi eestvedamisel on ellu kutsutud mitmeid erilisi sündmusi ja ettevõtmisi, mis on ühendanud kogukonda ja rikastanud Tõrva valla kultuurimaastikku.

Kolm hõbe ja kolm kuldmärki

Seejärel jagati välja Tõrva valla hõbemärgid: tänavu said selle tunnustuse osaliseks Indrek Valner, Ülle Võrk ja Siim Kabrits. Indrek Valner on ettevõtja, kogukonna eestvedaja ja Tõrva Vallavolikogu liige, kes hoolimata aktiivsest tegevusest ettevõtlusest leiab alati aega panustada külaliikumisse nii Taageperas kui teiste kogukondade juures. Samuti tegutseb ta MTÜ Mulgimaa Arenduskojas, aidates kaasa kogu piirkonna kestlikule arengule.

Ülle Võrk on inimene, kelle pühendumus ja loovus on üle 20 aasta rikastanud Tõrva valla sündmusi. Oma hobi ja töö kaudu on ta kaunistanud lugematuid sündmusi, tuues ilu ja rõõ-

Tõrva vallavolikogu esimees Maido Ruusmann riputamas Ilmar Kõveriku kaela auga väljateenitud Vapimärki. Foto: Paul Poderat.

mu nii linna kui valla inimestele.

Siim Kabritsal on tugev ja järjepidev side oma kodukohaga ning visioon selle väärtustamisest ja esiletoomisest. Tema tegevuse kaudu on Tõrva leidnud tee paljude ajakirjanike, investorite ja koostööpartneriteni. Kabritsa puhul on tegu inimesega, kes on aastaid peatunud pealinna, kuid elab ja tegutseb kui tõrvakas, rääkides Tõrvat suuremaks kogu maailmas. Ta on olnud Mulgi vanem ning pühendunud panustanud Mulgi teema tutvustamise ja väärtustamise.

Valla kõrgeima tunnustuse ehk kuldmärgi said seekord Silvi Veski, Kalle Vister ja Riho Karu, kes igaüks omal moel on andnud suure panuse Tõrva heaks. Silvi Veski on inimene, kelle pühendumus on aastate jooksul andnud tuge paljudele valla inimestele. Ta juhib juba 12 aastat Puuetega Inimeste Ühingut, kus tema eestvedamisel on loodud tegus ja ühtehoidev kogukond. Tänu Veski algatustele on liitunud Eesti Invaspordi Liiduga, kor-

raldatakse regulaarselt treeninguid ja osaletakse võistlustel üle vabariigi. Samuti hoiab ta ühingu sotsiaalelu elavana – toimuvad ekskursioonid, teatrikülastused ja piknikud, kus osalevad ka teised vallakodanikud.

Kalle Vister on mees, kelle pika-

„Valgamaa teenetemärk kuulub tänavusest Raul Jeetsile, kes on tegutsenud metsandusvaldkonnas, olnud edukas rallisõitja ja investeerinud ka puhketurismi.“

ajaline ja pühendunud tegevus on kujundanud valla haridus-, kultuuri- ja kogukonnamoju. Ta on olnud Ala Kooli direktor, Tõrva Linnavolikogu esimees ning Valga Maavalitsuse kultuuriosakonna juhataja. Ta väärtustab sporti ja liikumist nii seda ise tehes kui teisi juhendades. Ta veab spordiasju vallavolikogu spordikomisjoni esimehena. Ta on Mulgi vanem ja aktiivne Mulgi kultuuri edendaja. Rahvakultuurikeskuse juhina seisab ta selle eest, et meie

kultuuripärand elaks ja kõnetaks.

Riho Karu pühendumus kogukonnale, keskkonnale ja riigikaitsele väärrib suurt tunnustust. Ta on töötanud Tõrva Linnavalitsuse keskkonnaspetsialistina, olnud Otepää abivallavanem ning juhtinud Valgamaa Omavalitsuste Liidu keskkonnanosakonda. Viimased 12 aastat juhtis ta Kaitseliidu Valgamaa maleva Helme üksikkompaniid. Karu annab Tõrva Gümnaasiumis riigikaitse tunde ning aitab tugevdada noorte kaitsetahet ja suurendada valmisolekut riiki kaitsta. 2022. aastal valiti Riho Karu ka Tõrva valla aasta isaks.

Aasta tegijad ja head sõbrad

Tõrva valla 2024. Aasta Tegija tiitli teenisid seekord Lossispaa Wagenküll, Maarja Paomees, Tõrva Spordiselts ja Jõgevete Kandi külaselts. Lossispaa Wagenküll on andnud Tõrva valla viimastel aastatel erakordselt rohkest tuntuust, töökohti ja uhkustunde. Maarja Paomees on keskkonnateadlik karjakasvatuse entusiast, kes on päl-

vinud tiitli „Parim piimakarjakasvataja 2023“ ja olnud „Aasta põllumees 2024“ nominent. Tõrva Spordiselts tähistas möödunud aastal 15. aastapäeva oma asutamisest – selle aja jooksul on asutus kujunenud piirkonna suurmaks spordi- ja liikumisürituste korraldajaks. Jõgevete Kandi külaselts on taasloodud kogukonnahüendus, kes on lühikese ajaga andnud tugeva tõuke Jõgevete piirkonna elule.

Tõrva valla eripreemiad nimetusega „Tõrva Sõber“ kuulusid tänavu GreenDice AS-ile ja Indrek Lehele. GreenDice on ettevõtte, kes on toetanud meie koole kaasaegsete arvutitega ja aidanud kujundada noortest tulevase IT-spetsialiste. Ettevõtte eestvedamisel on käivitatud programm, mille raames koolitatakse Tõrva koolide õpilasi IT-juhtideks – noorteks, kes toetavad oma õpetajaid tehniliste küsimuste lahendamisel.

Indrek Leht on loov ja pühendunud tegutseja, kelle ideed on viimastel aastatel kujundanud Tõrva avalikku ruumi ja kogukondlikku tunnetust täiesti uuel moel. Loomingulise käe all on valminud mitmed Tõrva Tulede Öö ja Tõrva Loitsu valguskunstirajad, mis on pakkunud elamusi nii kohalikele kui külalistele. Lisaks löi ta valgusilu värskelt valminud Emapuule.

Kulminatsiooniks maakondlikud tunnustused

Tunnustusürituse kirsiks tordil jagati välja kaalukamad preemiad, mille laureaatide puhul ei pidanud publik paljaks nende panust tänada kauakestva aplausi ja püstitõusmisega. Valgamaa teenetemärk kuulub tänavusest Raul Jeetsile, kes on tegutsenud metsandusvaldkonnas, olnud edukas rallisõitja ja investeerinud ka puhketurismi. Ta kuulub Eesti Vabariigi Valitsuse loodud majanduskasvu nõukotta ja talle kuulub Eesti üks suurimaid piimandusettevõtteid Agrone OÜ, mille juured algavad siitsamast Hummulist.

Maakonna kõrgeim tunnustus ehk Valgamaa Vapimärk on nüüdsest ka Ilmar Kõveriku rinnas, kelle pühendumus on kujundanud maakonna kultuurielu aastakümnete jooksul. Tema initsiatiivil on ellu kutsutud mitmeid loodustevõtteid ning korraldatud lugematul hulgal kontserte, näitusi ja harivaid sündmusi. Ta on Tõrva Kirik-Kammersaali ihu ja hing. Ta on eest vedanud Kirjanike tee rajamist Tõrvast Helmesse ja ta hoiab au sees Kõstrimäe konverentsi tähistamist. Samuti veab ta üritustesarja „Juured“. Kõveriku panusest Eesti kultuurilukku annab tunnistust ka rida aunimetusi: Tõrva linna Kuldmärk, Mulgimaa Uhkuse tiitel, Valgetähe V klassi teenetemärk ja Mari Kulli kultuuripreemia laurea. Ta on üks hinnatumaid ja väärtustatumaid kultuuritegijaid Valgamaal ja kogu vabariigis.

Egon Ilisson, toimetaja

Maksutrall või hoopis maksupall?

Kuigi ma olen üsna niru tarbija ja riik minu pealt liiga palju käibemaksu ega aktsiisitul ei teeni, tunnetan isegi mina seda, et mõningad igapäevased kulud on tuntavalt suuremaks läinud. Kui need oleks suurenenud 2 või 4 protsenti, siis ilmselt ma väga ei paneks seda tähele, aga hinnad on teinud ikka oluliselt suurema hüppe, kui loetud sendid vorstikilos või pesupulbripakilt.

Hullumeelsete elektri- või kütusehindadega ei jõudnud ära kuulata, kuidas sisendite hind on nii kalliks läinud, et kaupmeestel ja teenusepakkujatel ei jäägi üle midagi muud, kui virutada hinnale kamaluga otsa. Kui aga sisendite hinnad normaliseerusid, siis olid kaupmehed nagu kuldid rukkis ja hinnalangetusest ei tahtnud keegi juttugi teha. Küll oli paraku ostetud hirmkalli hinnaga hulгим toorainet sisse, küll oli vaja hoida hindu kõrgel kahjumite katmiseks või järgmiste hinnatõusude ajaks puhvri kogumiseks. No kui loll saab olla üks kaupmees, kes odavate hindadega istub tühjas laos ja müüb viimseid jääke, ja kohe, kui hinnad kallinevad ostab endal laod kraami täis? Või kas ikka ostab? Hea näide on ju Oleg Grossi näol, kes näitas, kuidas enne maksutõuse on vaja kaupmehel kõik sahvrid pilgeni täis osta ning pärast selle najal hindu madalal hoida.

Lätis on käibemaks 21%, Soomes 25,5% (neil on muidugi erisused toiduainetele). Üleüldises pildis ei kõla, justkui elaksime maksuparadiiside kõrval, kus ostlemine on riiklikult odavaks tehtud, aga nii mõneski kategoorias teeme me lähinaabritele hindadega silmad ette. Samas, üha rohkem ja rohkem tundub, et hoopis meie kaupmehed on ahned. Minge ja vaadake Tõrva pooides näiteks juustukilo hindu. Kui ühes poes maksab kõige odavam juust, mis niigi hiiglasuure "kollase sildiga" 12 €/kg, siis teises poes saad 8 €/kg eest valida selle sama ja veel nelja erineva sordi vahel. Aga kas me leiame need parimad hinnad alati üles? Või on meie seas siiski piisavalt palju neid, keda hind ei huvitagi?

Okei, jätame selle toiduhinna korra kõrval ja vaatame transporti. Valgast Riiga saab sõita rongiga 7 euro eest, samas kui Tallinnasse sõitmiseks tuleb välja käia 19,50 eurot. Tunduks nagu oleks distants kolm korda pikem (tegelikkuses Riiga on 160 km ja Tallinna 230 km). Saab küll odavamalt, aga milleks, kui eestlased ostavad ka kallilt. Aga kui kauaks?

Me võime küsida, et miks ma võrdlen erasektori juustukaupmeest ja riigi omanduses olevat Elroni? Väga lihtne – pole vahet kes on teenusepakkuja, maksueurod laekuvad ju ikka samasse purki. Ja kui 10 euro maksmisel saab riik 1,94 eurot, siis kohe, kui kaupmees tõstab maksutõusude ettekäändel hinna 15 euro peale, siis saab riik sellest hoobilt 2,9 eurot. Seega elame me justkui mäest alla rullivas lumepallis, kuniks meil lihtsalt pole raha asju osta.

Aga kallite hindade vastu ongi parim lahendus just needsamad kallid hinnad. Tarbimine väheneb ühel hetkel tahes tahtmata ja kaupmehed alustavad massilist hinnasõda. Kui just tegu pole monopoliga (millede hinnapoliitika arusaamatust kujunemisest võiks kirjutada lehekülgede kaupa kukalt kratsima panevaid lugusid), siis võib lõpuks see isegi tähendada seda, et klientide võitmiseks müüakse mõnda kaupa alla oma õiglase hinna.

Aga kuna me oleme justkui astunud ja astunud sellest hinnatõusu trepist üles, siis üha rohkem tekib küsimus, kas tarbimine ikka väheneb? Minge vaadake, millist jama inimesed endale poest kokku ostavad, Hiina kaubamajade kraamist rääkimata. Viimasel ajal on lausa käibefraasiks saanud "Ah, ei maksnud see midagi, Temust ostsingi." Ja selle Temust ostmise puhul ei tule riigile enamasti ei 2 ega 4 ega 24 protsenti, vaid peaaegu kurnab kogu see pudi-padi kaubandus lihtsalt meie postiteenuste võrku. Jah, kui aferist ostab selle 2 eurose asja Hiinast ja paneb siin 10 euro eest müüki, siis saab riik sealt oma osa (kui muidugi makse selle pealt makstakse), aga pikemas perspektiivis ei saa see meile olla mitte ühestki otsast kasulik. Sest kõige aluseks on tootmine ja kui tootmine on kusagil mujal, siis on ka raha mujal.

Muidugi alati on olemas variant kasvatada kõik ise – võtta lehm ja kanad ning vahelduseks on hea ka lambakintu järada. Riided saab ka ju enne prae söömist lambavillast kokku kududa. Mis oleks viga uhke valge hobesega hommikuti tööle ratsutada. Ehk siis minna tagasi tsükli algusesse, sinna kuskohast me oleme siiani jõudnud. Alustada uuesti aga veidi targematenä.

Villu Tamme laulab oma Öhtumaa (selle all mõeldakse peaaegu kogu maailma) allakäigu käsitluses, et "see tarbijate paradiis on tarbind ennast lõhki". Ma ei usu, et Öhtumaa viimased tunnid on käes, kuid ma usun, niimoodi edasi tarbides loeme me üha rohkem viimaseid tunde järgmise palgapäevani.

Seniks aga... armastage!

Head kaasteelised Tõrva vallas

20. augustil 1991 ehk 34 aastat tagasi täitus ühe rahva kõige suurem unistus – saada tagasi oma riik, oma vabadus, oma hää. Eesti Vabariigi taasiseseisvumispäev on meile rohkem kui lihtsalt meenutus ajaloost. See on mälestus julgusest, ühtsusest ja vastutusest, mida meie rahvas kandis nendel kuumadel augustipäevadel. See on päev, mil mõistame, et vabadus ei tulnud iseenest – see tuli tänu neile, kes olid valmis oma elu ja heaolu nimel seisma, kartmata riske.

President Lennart Meri on öelnud: „Vabadus ei ole kunagi antud, vabadus tuleb alati välja teenida.“ Need sõnad kehtivad ka täna. Õnneks pääsesime oma vabadust taastades küll tänavatele barrikaade ehitamisest ja ka otsesest verevalamisest, kuid see töö, mida tegid toona meie inimesed kokku hoides, lauldes ning meie julged juhid otsustades, meie liitlased toetades – see on just see, milles president Meri rääkis.

Tõrva vallas tähistame taasiseseisvumispäeva teadmise, et väikese kogukonna tugevus peitub ühtehoidmises ja oskuses koos otsustada. Meie kodukant on osa sellest suuremast loost – Eesti loost –, kus iga vald, küla ja pere annab oma panuse riigi käekäiku. Nii nagu 1991. aastal, oli otsustavaks rahva tahe, on ka täna oluline, et igaüks meist tunneks oma rolli ja vastutust.

Eesti ajalugu on õpetanud, et iseseisvus ei ole kord elus saavutatav verstapost, vaid igapäevane töö. Meie kohustus on seista selle eest, et Eesti oleks riik, kus on turvaline elada, õppida, töötada ja unistada. See tähendab, et väärtustame oma keelt ja kultuuri, hoiame looduslikku rikkust ning tagame, et otsused sünnivad ausalt ja läbipaistvalt.

President Alar Karis on meenutanud: „Vabadus ei ole midagi, mida saab lihtsalt riilile panna ja aeg-ajalt tolmu pühkida. Vabadus elab siis, kui seda iga päev kasutada ja hoida.“ Need sõnad kutsuvad meid tegudele. Olgu see vabatahtlik töö kogukonnas, oma arvamus avaldamine või lihtsalt naabri aitamine – iga väike samm tugevdab meie ühist kodu.

Sellel päeval meenutame ka neid, kes ei saa taasiseseisvumispäeval olla meie

kõrval, kuid kelle töö ja ohverdused aitavad Eestil püsima jääda läbi keeruliste aegade. Me ei tohi unustada küüditamisi, sõjahvleid ega neid, kelle kodu jäi väljapoole meie taasiseseisvunud piire. Vabaduse hind on kõrge ja seda tuleb hoida austuse ning tänutundega.

Tõrva vald on viimastel aastatel teinud suuri samme, et olla atraktiivne ja arenev paik nii elanikele kui külalistele. Meie koolid ja lasteaiad kasvatavad uusi põlvkondi, kes oskavad hinnata oma kodu ja riiki. Meie ettevõtjad loovad töökohti, mis hoiavad elu siin, kodu lähedal. Meie kultuuri- ja spordisündmused annavad põhjust kokku tulla ja ühiselt rõõmu tunda. See kõik on osa meie vabaduse kasutamisest ja hoidmisest.

Tahan erilisel tänada kõiki laulukooride ja tantsurühmade liikmeid ja juhendajaid, kes sel suvel esindasid Tõrva suurel laulu- ja tantsupeol. Teie pühendumus ja esinemised on meie kogukonna uhkuseks ning aitavad hoida elus traditsiooni, mis on tihedalt seotud meie rahva vabaduse ja identiteediga.

Samuti soovin südamest tänada Ilmar Kõverikku, kelle aastakümneid kestnud töö Tõrva kultuurielu korraldamisel on olnud hindamatu. Sel suvel palvis ta oma panuse eest Valgamaa

kõrgeima tunnustuse – Valgamaa Vapimärgi. See on väärikas tunnustus inimesele, kes on aidanud hoida meie kogukonna vaimu ja ühtsust.

Täna südamest ka meie ini-

mes, kes vabatahtlikult on oma aega ja oskusi panustamas Kaitseliidus, naiskodukaitsjate, kodutütarde ja noorkotkaste ridades. Nemad on meile kõige lähedsem sõjaliselt väljaõpetatud ja regulaarselt treeniv riigikaitseorganisatsioon, kes on valmis võimaliku ohu korral meid kaitsma ja juhendama. Teie tegevus siin tugevdab kindlustunnet, et vajaduse korral on meie valla inimesed hoitud ja juhitud.

Täna spordi- ja kultuuritegijaid, edukaid õpilasi ja noortega tegelejaid, kes esindavad Tõrva valda nii lähemal kui kaugemal ja annavad põhjuse olla uhke Tõrva üle.

Täna kõiki vallakodanikke, kes oma igapäevaste tegudega aitavad hoida Tõrva vallas mitte ainult meie kodukohta, vaid ka meie armsa Eesti Vabariigi vabadust.

Kui 1991. aastal ootas Eesti rahvas hinge kinni pidades Ülemnõukogu otsust, siis täna ootame iseendalt vastuseid: kuidas me tahame oma kodu kujundada, milliseid väärtusi edasi anda, millist Eestit näha ka kolmekümne aasta pärast. Vastus ei ole ainult poliitikute või juhtide käes – see on igaühe südames ja tegudes.

Head vallakodanikud, kutsun teid üles meenutama neid augustipäevi mitte ainult kui mälestust, vaid kui inspiratsiooni. Olgem sama julged ja ühtsed oma igapäevaelus, nagu olime rahvana 1991. aastal. Hoidkem oma kogukonda, rääkigem oma lastele ja lastelastele, miks see päev on eriline, ja näidakem oma tegudega, et Eesti vabadus on väärtus, mida ei anta käest.

Lõpetan taas president Lennart Meri sõnadega, mis kõlavad täna värskelt: „Meie iseseisvus on meie võimalus. Ja see võimalus ei kordu.“

Kasutagem seda võimalust targalt ja vastutustundlikult, et Tõrva vald ja kogu Eesti jääksid koduks, mille üle võime alati uhked olla.

Head taasiseseisvumispäeva!

Maido Ruusmann

Tõrva Vallavalikogu esimees

KUUFOTO:

16. juulil toimus XI Tõrva Rattaõõ, mis lõi taaskord osalejaterekordi – uus rekordnumber on 371! Keskmise ratturi vanus oli 28 aastat, noorimad 2-aastased nautisid rattasõitu turvatoolidel, vanim rattur oli 76-aastane. Foto: Ülav Neumann

Tegus malevasuvi tõi noored ka Tõrva

Juulis toimus taaskord traditsiooniline Valgamaa õpilasmalev. Noored tegid kahe nädala jooksul erinevaid töid ja said osa meeleolukatest ühis-tegevustest.

Tänavune suvi on aga eriline, kuna täitus kümme aastat esimese Valgamaa maleva korraldamisest. Esmakordselt toimus see 2014. aastal – siis osales umbes 40 noort. Kaheks järgnevas aastaks jäi malev rahastuse puudumise tõttu pausile, kuid alates 2017. aastast on see toimunud järjepidevalt. Sel aastal oli malevas 7 rühma, 70 noort ja 14 rühmajuhti. Malevat veab MTÜ Valgamaa Noorsootöökeskus Tankla.

Töö ja vaba aeg käsikäes

Sel aastal pakkusid noortele tööd Valga, Tõrva ja Otepää omavalitsused, SA Tahheva Sanatoorium, Paju Pansionaadid MTÜ, Sooru Külaselts ja Loigu talu. Malevanoored töötasid päevas kuus tundi: korrastati parke, tehti värvimistöid, rohi-

Üks töödest oli rohimine

ti, pesti aknaid ja tehti muid heakorra- ja haljastustöid. Kui kallas vihma, siis leiti tegevusi siseruumides. Pärast tööpäeva lõppu ootasid noori ees õhtused tegevused: esimesel nädalal valmistuti maleva kokkutulekuks Kuutsemäel, kus tuli väl- ja mõelda oma rühma lipp ja hüüdlause

ning teha video, laul ja taidlusnumber.

Samuti sai iga noor natuke raha, et minna näiteks seiklusparki või mujale meelt lahutama. Mitmed söögikorrad planeeriti ja valmistati ühiselt, seejuures pidi arvestama nii eelarve kui ka sellega, et valmiks tasakaalustatud ja täisväärtuslik eine kogu seltskonnale. See õpetas koostööd, vastutust ja nutikat majandamist. Mängiti mängu ja tehti sporti. Iga õhtu lõppes rühmas ühise aruteluringiga, kus jagati muljeid ja vaadati tagasi päeva tegemistele.

Maleva kokkutulekul Kuutsemäel toimusid rühmade vahel erinevad mõõduvõtmised. Lisaks toimus Coop panga rahatarkuse töötuba, Kaitseressursside Ameti esindajad jagasid infot ajateenistuse ja riigikaitse teemade kohta. Toimus ka LEEN projekti ettevõtlusmäng – harjutati läbi erinevad etapid alates toote prototüübi loomisest ja omahinna arvutamisest kuni müügitöö ja tellimuste täitmiseni.

Rõõm ja kasu on vastastikune

Tõrva malevarühma juht Taavi Kärt, kes on varasemalt juhendanud laste robootikaringi ja töötab praegu veoautojuhina põhjamaades, veedab oma puhkuse malevlastega. Rühma-juht on ta juba neljandat aastat – iga kord on see olnud positiivne ja meelde jääv kogemus. „Malevas on alati väga lõbus ja soovin noortele pakkuda eluägedat suve,“ ütles ta. Tema sõnul kulub malevlastel esimene nädal eneseavamisele, aga pärast seda ei saa enam pidama – energia on laes ja sõprade leidmise missioon on täidetud.

Tegusad tööpäevad, uued sõbrad ja ühised elamused – just selline oligi Valgamaa malevasuvi. Kümne aasta jooksul on malevast kujunenud oodatud suvine kogemus, kuhu noored hea meelega ikka ja jälle tagasi tulevad.

Pallikastid kutsuvad mängusõpru

SA Liikumisharrastuse kompetentsikeskus (LHKK) koostöös Kultuuriministeeriumiga kutsuvad omavalitsusi üles paigaldama avalikele spordirajatistele tasuta kasutamiseks mõeldud pallikaste spordivahenditega. Ka Tõrva vallas on nüüdseks kolm pallikasti ootamas mängijaid: Tõrva staadionil, Tõrva Avatud Noortekeskuse väljakul ja Riidaja mänguväljakul.

Pallikastist saab igauks võtta nii korvkui jalgpalle. Pallikastidel on kenasti kirjas – võta, mängi, tagasta – just nii lihtne ongi. Kui võtad palli, pane pärast mängimist kasti tagasi, siis on järgmistel mängijatel taas mängurõõmu. Palume kaste hoida suletuna, et pallikasti sisemus oleks kuiv.

Hoiame oma pallikaste ja väljakuid – nii jagub liikumisrõõmu ja mängulusti kaua ja kõigile!

Aaretejaht ootab auhindu

Valga maakond saab 6. septembril 105-aastaseks! Nagu tavaks on saanud, tähistatakse seda põneva Aaretejahti mänguga, mis tutvustab meie kaunist maakonda. Mäng toimub reedel, 5. septembril.

Kutsume sind ja sinu ettevõtet maakonna sünnipäeva tähistavast mängust osa võtma. Kas oled valmis pakkuma osavõtjatele vahvaid meeneid ja auhindu, et nende aardejaht veelgi rõõmsam oleks? Ära muretsa, sa ei pea kõiki kingikotte täitma – iga panus on väga hinnatud!

Mida sina sellest saad? Lisaks naeratusele ja rõõmsatele nägudele tagame sinu ettevõtte reklaami meie sotsiaalmeedias ja Valgamaa gruppides. Nii et – kui soovid anda oma panuse Valgamaa aardekoti täitmise ja et sinu ettevõtte nimi säraks, on see võimalus just sulle!

Peidame kokku maakonda üheksa „aardekaarti“, mille leidja saab auhinnaks kingikoti koos toetajate meenete ja toodetega (ei pea panustama igasse kingikotti).

Auhindu ootame 29. augustiks Valgamaa Arenguagentuuri (Valga raekoda, Kesk tn 11) ajavahemikus E-N kl 9-16. Oleme valmis auhindadele ka ise kohapeale järele tulema. Kui tegemist on kiiresti-riiknevate toodetega, võtke meiega ühendust kontaktil: Aet, tel 526 0236, et leppida kokku, kuidas auhinnad kätte saame.

Mäng toimub 5. septembril Valgamaa Arenguagentuuri Facebooki lehel.

Tõrva päästjad näitasid maailmataset

Võidukad päästjad tõestasid taaskord oma meistriklassi

British Firefighter Challenge osalenud Eesti päästjad, kellest paljud ka Tõrva päästekomandost, pakkusid Watfordis toimunud võistlusel tõelise jõudemonstratsiooni.

Eesti mehed ja naine olid brittide korraldatud võistlustel Watfordis võimsas hoos.

Individaualarves saavutati:

- 30-34 Timo Laks 2. koht
- 35-39 Mart Liblik 1. koht
- 40-44 Alor Kasepõld 1. koht (üldarvestuse 4. koht)
- 50-54 Harri Joakit 3. koht.

Meeskondlikult tõid Tõrva mehed (Alor, Timo, Kristjan ja Mart) uue raja rekordiga

1:47,46 koju veenva võidu. Mix teatejooks (Siim, Sirli, Harri ja Juri) toodi Inglismaalt kaasa kolmanda koha medalid.

Tule-Päevade raames võtsid aga Baltimaade parimad päästjad kahel järjestikusel päeval mõõtu Tõrva keskväljakul kahes ränkkraskes katsumuses: legendaarne Pritsumehe võistlus ja hoogne Tõrva Challenge pakkusid tuliseid hetki nii osalejatele kui pealtvaatajatele.

Pritsumehe rajal võttis võidu Alor Kasepõld, kes viis rändkarika taas koju. Laupäeval pani end proovile üle 120 päästja – kiire rada, kuum ilm ja rekordilised ajad pakkusid pealtvaatajatele ja osalejatele vinge elamust! Uue Eesti rekordi jooksis välja Sander Kaasik (1:21.00).

Vollehooaeg on pakkunud õnnestumisi

Üle-eestiline suvevolle sari, mille kohalikud etapid viis läbi Tõrva Võrkpalliklubi, on selleks aastaks lõppenud. Kaheksaetapiline võistlus pakkus mängurõõmu koguni 63 vollesõbrale, kelle seast olid võidukad naiste arvestuses Liisa Uhtjärv ja meestest Ivo Õunapuu.

Mõlemad võitjad näitasid terve suve jooksul suurepäraselt taset ja vormi ning üle-eestilises tabelis oli Uhtjärv kolmas (kokku 450 naismängijat) ning Õunapuu teine (kokku 728 meesmängijat).

Tõrva esindused võtsid osa ka Lõuna-Eesti finaalturniirist, kus meestel koosseisus Raigo Mõts, Ivo Õunapuu, Jan-Mattias Sibul ja Egon Ilisson õnnestus saavutada kolmas koht, kaotades turniiri jooksul vaid Tartu esindusele. Naiste võistkond koosseisus Helen Elias, Emma Lepik, Bianca Uhtjärv ja Kreete Kasepuu kaotasid veerandfinaalis napilt Pärnule ja jäid jagama viiendat kohta.

COOP Tõrva noorte rannavolle kolmeetapilise sarja võitsid tüdrukute Liisa Uhtjärv ja Heliisa Pilm, kes saavutasid kaks etapivõitu ja olid kõigil osavõistlustel poodiumil. Poistest olid parimad kõik kolm etappi võidukad olnud Tobias Oja ja Kaspar Kallas. Kokku osales 47 noort vollesõpra.

Viljandimaa meistrivõistlustel rannavolles esinesid edukalt Raigo Mõts ja Jan-Mattias Sibul, kes tulid turniiri kokkuvõttes hõbemedalitele. Valgamaa meistrivõistlustel olid võidukad Raigo Mõts ja Kurmo Külm.

Meesveteranide Eesti meistrivõistlustel 40+ vanuseklassis aga osales kaks Tõrva Palli esindanud meespaari. Ragnar Pähn ja Marko Sõna tulid Eesti meistriteks, Janek Pisartšik ja Janno Jõela saavutasid kuuenda koha.

Tule-Päevade ajal toimunud traditsioonilise segapaaride rannavolles, kus osalejad loosivad endale paarilised võitsid tänavu Ivo Õunapuu ja Ülle Saar.

16.august RIIDAJA MÕISAPÄEV
AJATU ELAMUS AJALOOLISES MÕISAHOOVIS

14.00- JUTLUS GERDRUTA KIRIK-KABELIS
14.30- MÕISAPÄEVA AVAMINE
15.00- MINILOOMAAED, HOBUSÕIT JA PONISÕIT
KÄSITÖÖ- JA KODUTOODETE MÜÜK
KOHVIKUD
ÕNNELOOS

15.00-17.00 HOIDISTE DEGUSTEERIMINE
16.00-18.00 BATUUT
VIBULASKMINE
18.00-ESINEVAD KOHALIKUD ISETEGEVUSLASED
18.35- MÕISA PARIMA HOIDISE
JA UUE MÕISAPROUA VÄLJAKUULUTAMINE
KELL 19.00
BONZO
LIVE -KONTSERT
MÕISAPÄEVAL OOTAME OSALAJAID
MÕISAKOSTÜUMIS

TASUTA

ESTI KULTUURKAPITAL

Valminud ja avalikule väljapanekule on suunatud
TÕRVA VALLA KLIIMA- JA ENERGIAKAVA 2035

Tõrva valla kliima- ja energiakava on osa
VALGA MAAKONNA KOHALIKE OMAVALITSUSTE
KLIIMA- JA ENERGIKAVAST 2035

Tõrva valla ja Valga maakonna kliima- ja energiakava 2035 strateegiline eesmärk kohalikul tasandil on aastaks 2030 vähendada kliimamõju ja kohaneda kliimamuutustega ning laiendada taastuvenergia kasutust ja tõsta energiatõhusust

Tõrva valla kliima- ja energiakava 2035 ning
Valga maakonna kohalike omavalitsuste kliima- ja energiakavaga 2035
on võimalik tutvuda Tõrva valla kodulehel ja Tõrva Vallavalitsuses (Kevade 1, Tõrva)

4. AUGUST KUNI 17. AUGUST 2025

Ettepanekuid arengukava eelnõu kohta oodatakse hiljemalt **17. augustiks** e-postile torva@torva.ee või paberkanalil aalkirjastatuna Tõrva Vallavalitsusele aadressile Kevade 1, 68605, Tõrva, Valgamaa

Arengukava avalik arutelu toimub **25. augustil kell 17.15** Tõrva Vallavalikogu saalis (Kevade tn 1, Tõrva)

Arutelule on võimalik liituda ka veebis, veebilink on leitav kov.torva.ee

VALGAMA ARENGUAGENTUUR TOETAB

LUSIKAPIDU:

12. juulil said hõbelusika kätte kõige pisemad val-lakodanikud, kelle sünniaeg jäi vahemikku 1. mai 2024 - 31. mai 2025. Uusi ilmakodanikke sündis selle aja jooksul 43.

Tõrva vee kvaliteet vastab normidele

Tõrva valla elanikud võivad mure-tult käia suplemas, ujulas ja tarbida joogivett. Kõik viimatised proovid näitavad, et vee kvaliteet vastab mää-rustele ja on ohutu.

Tõrva Vallavalitsus tellib Vana-mõisa ja Riiska järvede suplusvee analüüse vastavalt nõuetele ehk neli korda ajavahemikus mai-august. Juulis võetud analüüsid olid korras, augustikuu proovide tulemused sel-guvad lähiajal.

Kuna mitmetes suplusveekogu-des üle Eesti on viimasel ajal vee kva-liteet langenud, siis telliti täiendavad suplusvee analüüsid 30. juulil, mis olid korras ja soolestikubakterite en-terokokk ja *Escherichia coli* sisaldus veekogudes ei olnud suurenenud. 11. augustil võetud proovide tulemused selguvad peagi. Hetkel Valgamaal üheski ametlikus supluskohas proo-vides kõrvalekaldeid pole.

Soole enterokokid ja *Escherichia coli* on tavalised soolestikubakterid, kuid osa neist võib põhjustada ka seedetrakti haigusi. Nende suurene-nud sisaldus viitab võimalikule fe-kaalsele reostusele. Haigestumisrisk sõltub muuhulgas vees viibimise kes-tusest ja inimese vastupanuvõimest, mistõttu eriti ettevaatlikud peaksid olema lapsed, eakad ja nõrga im-muunsüsteemiga inimesed.

Lisaks sellele, et inimesed saavad avalike veekogude ja supluskohta-de vee kvaliteediga tutvuda avalikus andmebaasis on võimalik ka aadres-silt <https://vtiav.sm.ee/> näha ära joo-givee ja ujulate vee kvaliteeti. Hetkel on Tõrva vallas kõik analüüsid vasta-nud normidele.

Kõstrimäe konverentsi aastapäev

Helme kiriku varemetses tähistati 3. augustil Kõstrimäe konverentsi 155. aastapäeva, mis oli pühendatud Helme Kõstrimäe koosolekule.

Konverents algas rongkäiguga Hel-me kiriku varemetsesse. Kohale jõudes tervitas rongkäigulisi Pühajärve-Rõn-gu Puhkpilliorkester dirigent Arno Anton juhtimisel. Lisaks neile esines rahvale ka Abja naiskoor Õbeäidsme dirigent Külli Salumäe juhtimisel.

Konverentsi avas ürituse korraldaja ja Tõrva Kirik-Kammersaali juht Ilmar Kõverik, kes tänas kõiki esinejaid ja külalisi osalemise eest Kõstrimäe kon-verentsi 155. aastapäeval. Just Ilmarile kuulub eriline tänu selle eest, et ta on võtnud südameasjaks hoida elus mä-lestusi olulistest ajaloolistest hetkedest.

Põnevate ja inspireerivate kõnede-ga astusid konverentsil osalejate ette Toomas Kiho, Kristi Metste, Jürgen Rooste, Livia Viitol ja Karl Martin Si-nijärv. Palve luges EELK Helme Maar-ja koguduse õpetaja Arvo Lasting.

Helme Kõstrimäe koosolek toimus 6. juulil 1870. aastal ja läks ajalukku Jakob Hurda sõnadega: „Kui me ei saa suureks rahvaarvult, peame saama suureks vaimult!“. Täpselt 155 aastat tagasi osalesid ajaloolisel koosolekul sellised suurnimed nagu Carl Robert Jakobson, Jakob Hurt, Johann Vol-demar Jannsen, Lydia Koidula, Märt Jakobson, Hugo Treffner ja mitmed teised.

Mälestati juuniküüditamise ohvreid

Tänavu möödus 84 aastat juuni-küüditamisest, ühest meie ajaloo valusamast sündmusest. 1941. aas-ta 14. juunil viisid Nõukogude Liidu repressiivorganid Eestist Siberisse hinnanguliselt 10 000 inimest.

Mälestuspäeva hommikul kogu-neti Tõrva vallamaja kõrvale küüdi-tute mälestuskivi juurde, et mälestada ohvreid ja süüdata küünlad. Pärjakorvi asetas mälestuskivi kõrvale Tõrva val-lavanem Helen Elias. Küünlad süüta-sid Kaitseliidu ja Naiskodukaitse esi-nadajad. Palve luges EELK Helme Maarja koguduse õpetaja Arvo Lasting ja aja-loolise ülevaate andis Ilmar Kõverik. 1941. aasta küüditatutest osales mä-lestushetkel Ellu Lindsaar. Liia Sloog jagas meenutusi tollest päevast oma vanaema mälestuste kaudu.

„Täna seisame siin, et austada ja mee-nutada meie ajaloo üht kõige valusamat päeva. 84 aastat tagasi äratati tuhanded Eesti inimesed – mõne minutiga pidid nad olema valmis teekonnaks, mis viis nad keset ööd kaugele Siberisse. Küüdi-tamine oli katse murda meie identiteeti ja vabadust. Kuid eestlased on tugevad – täna seisab Eesti vaba riigina. Meie ko-hus on mälestada minevikku, et selli-ne valu ja ebaõiglus ei korduks kunagi. Olgu meie mälestus tugev, rahu kindel ja meie vabadus hoitud,“ sõnas Elias.

Ilmar Kõverik luges ette katkendi nõukogudevastaste elementide välja-saatmise kavast ja jutustas loo Anni Var-mast, kes küüditati Helme kihelkonnast. Ta rõhutas, et selline aeg ei tohi korduda ja meie vastutus on elada nii, et et jätak-sime endast maha parema maailma.

Mälestuskivi juures meenutati ja mälestati neid eestlasi, keda küüditati 1941. aastal Siberisse.

Kirjanike teel on nüüdsest uued autorid

Marja Unt ja Jürgen Rooste nautimas uuel pingil istumist.

2. augustil avati Tõrva-Helme kerg-liiklusteel Tõrva Kirik-Kammersaa-li loodusharidus- ja kultuuripäe-vade raames kolm pühendusega pinki Helme kihelkonnast pärit kirjanikele.

Nimelised pingid said Silver Anniko ja Endel Nirk ning ühispingi Keete Ainver-Lillimägi ja Madis Kõiv. Lisaks paigaldati pinkide juurde ka postkastid kirjanike teostega, mis jäävad sinna veel mõneks ajaks, et pakkuda võimalust tut-vuda autorite loominguga.

Pinkide avamisel lugesid luuletaja Jürgen Rooste, Ilmar Kõverik ja Maarika Rõõm ette katkeid teostest pingi saanud

autoritelt. Sõna võtsid veel raamatuaasta peakorraldaja ja Eesti Kirjanduse Seltsi tegevjuht Marja Unt, Tõrva Vallavalitsuse liige Tõnu Jaansalu, kirjanik Elmar Orav ja Endel Nirgi sugulane Maila Rajamets. Muusikalisi vahepalu pakkusid ansambli Jauram liikmed.

Kirjanike tee pidulik avamine toi-mus 4. augustil 2022. Kolm aastat tagasi said Helme ja Tõrva vahele nimelised pingid Salme Raatma Rosenstein, Erni Hiir, Hella Murrik Wuolijoki ja Hend-rik Adamson. Juba varem sai kergliik-lusteel liigeldes jalga puhata Henrik Visnapuu mälestuspingil. Kirjanike tee projekti eestvedaja on Ilmar Kõverik.

Sotsiaaltöõspetsialistina alustas Olga Meltsas

Tõrva valla sotsiaaltöõspetsialistina alus-tas juulis tööd Olga Meltsas. Tõrva on Olga kodukoht ning siinsed inimesed ja nende heaolu on talle südamelähedased. Varasemalt on ta töötanud Tõrva valla sotsiaalosakonnas koduhooldustöötajana ja pea kaks aastat tegevusjuhendajana. Need kogemused on andnud talle hea tunnetuse inimeste igapäevastest vajadus-est ja raskustest ning õpetanud, kui olulise-d on usaldus, järjepidevus ja paindlik-kus abistamisel. Oma teadmisi täiendab ta praegu Tallinna Tehnikakõrgkoolis sotsiaaltöö erialal.

„Oma töös väärtustan kehtestavat ja tasakaalukat lähenemist – see aitab nii inimest kui spetsialisti hoida kindlal kur-sil. Samas pean väga oluliseks empaatiat, kuulamisoskust ja mõistmist, sest iga ini-

mene ja olukord on erinev“, sõnas Olga.

„Esimesed muljed uues ametis on olnud väga positiivsed – tunnen, et olen jõudnud kohta, kus saan oma seniseid teadmisi ja kogemusi rakendada ning samal ajal pidevalt edasi areneda,“ lisas Olga. „Minu jaoks on oluline olla olemas, pakkuda tuge õigel ajal ja viisil ning otsida koos inimestega teed parema toimetule-ku ja elukvaliteedi suunas.“

Olgaga saab ühendust võtta telefonil 5302 1125 ning e-posti aadressil olga.meltsas@torva.ee. Sotsiaalosakonna töö-tajad asuvad Tõrva Tervisekeskuse esime-sel korrusel aadressil Tartu 4, Tõrva.

Mulgi aknad on jõudnud Tõrva valda

Tähelepanelikumad möödakäijad on juba ehk täheldanud, et Tõrva kesklin-na Vesikjärve kaldale on paigaldatud Mulgi aken. Tegemist on vaateraa-miga, mille kujunduses on kasutatud Mulgi kaabu elemente. Aken tähistab ühtlasi kena paika, pakkudes samas is-tumismõõdu ja varju.

Projekt „Mulgi aknad“ on saanud inspiratsiooni Lõuna-Eesti National Geo-graphicu kollaste akende võrgustikust. Samas ei soovinud Mulgimaa matkida mujal tehtut, vaid töötada välja alternatiiv

kollastele akendele, mis lähtub hoopiski Mulgimaa eripärast. Erinevalt kollastest raamidest, millelt anevane üksnes vaade, on Mulgimaa akendel praktiline väljund. Aknad täidavad ka katusega pingi ja laua funktsiooni, kus saab istuda ja aega veeta.

Aknad on planeeritud 15 kaunisse Mulgimaa paika: viis Tõrva, viis Mulgi ja viis Viljandi valda. Nii mõnigi neist on juba tänaseks üles seatud. Projekti elluviimist veab Mulgimaa Arenduskoda koostöös kohalike omavalitsustega Leader-meetme toel.

Tõrva harrastusteatri lood said raamatuks

Esimesed teated Eestis korralda-tud teatrietendustest ulatuvad kaugesse minevikku – 16. sajan-disse. Erinevatest laulu- ja män-guseltsidest välja arenenud Eesti rahvusliku teatri alguseks loetak-se tinglikult aga 1870. aastat. Tõr-va kandis on heast teatrist lugu peetud juba pikki aastaid, et mitte öelda aastakümneid.

Kindlasti meenuvad kõikidele oma koolis lavastatud lastenäidendid või Tõrva linnas ja lähikonnas tegutse-nud kultuurimajade juures oskuslike

entusiastide juhendamisel tegutsenud harrastusteatri lavastused. Selleks, et Tõrva teatrikunsti lugu ei ununeks, vaid saaks ajalooürikuna jäädvusta-tud, otsustati vormida see raamatuks. Nüüd ongi üks katse Tõrva harras-tusteatri tegemistest ja tegijatest trü-kipressi vahelt välja tulnud ja asjast huvitatute lugemislauale saamas.

Raamat „Tõrva teater sõnas ja pil-dis“ on kõvakaaneline teos, millel on 252 lehekülge. See sisaldab läbi aegade põnevaid lugusid piirkonnas tegut-senud kooliteatri tegemistest, näit-lejatest ja nimekatest juhendajatest ning kultuurimaja juurde koondunud harrastusteatri entusiastidest ja nen-de saavutustest. Kusjuures ilmestavad teoses olevat sõnalist osa arvukad vär-vifotod.

Raamatu „Tõrva teater sõnas ja pildis“ esitlus toimub laupäeval, 16. augustil algusega kell 15.00 Tõrva Muusikakooli saalis. Saabujaid võta-vad vastu ansambli Kirime lustakad pillilood ja laulud. Seejärel etendab Tsooru rahvateater Vello Jaska näiden-dit „Elu ilusamad öied“. Etendus on kõikidele tasuta

Pärast etendust räägivad autor ja asjaosalised äsja ilmunud teosest. Kes soovib, saab raamatu esitluselt soetada soodushinnaga 10 eurot. Kõik huvili-sed on oodatud.

TERVE TÕRVA – KOHALIK EELKÕIGE!

Valimisliit Terve Tõrva koondab inimesi, kelle tahe on,
et Tõrva vald oleks terve, tugev ja hästi hoitud ühtne kogukond!

Seisame valla elu eest, kus:

- ✓ iga meie valla inimene saab tunda ennast hästi ja turvaliselt;
- ✓ otsuseid tehakse läbipaistvalt ja lähtuvalt kogukonna huvidest;
- ✓ areng on tasakaalukas, kestlik ja läbimõeldud;
- ✓ looduskeskkond on hoitud ja ei rajata tuulikuid metsamaale.

TUTVU MÕTETEGA JA LIITU MEIEGA!

www.tervetorva.ee

Romet Piller

Ülle Juht

Karl Kirt

Mikk Umbleja

Virgo Kosemets

Fredy Lumi

Tarmo Tamm

Heli Holm

Margo Metsoja

Vello Jaska

KULTUUR

14. august kell 19.00 „Suveaaria. „Tango kütkeis“ Tõrva Kirik-Kammersaalis (piletid Piletilevist)

15. august kell 18.00 Rukkimaarjapäev Helme Koduloomuuseumi juures

16. august kell 14.00 Riidaja mõisapäev mõisahoovis

16. august kell 15.00 Näidend „Elu ilusamad öied“ ja raamatu „Tõrva teater sõnas ja pildis“ esitlus Tõrva Muusikakoolis (eten-dus tasuta, raamatu hind 10 €)

16-17. august Holdre I Rahvusvaheline Kammermuusika Festival (piletid Piletilevist)

16. august kell 17.00 Õhtutund gongihe-lidega Tõrva Kirik-Kammersaalis (pilet 5 € õpilane / 10 € tavapilet)

20. august kell 19.00 „Helme llo“ – taas-iseiseisvuspäeva vabaõhuetendus ja lum-mav maastikunähtade koos Vaiko Epliku, Triinu ja Anu Tauliga Helme ordu-linnuses (piletid Fientast, Tõrva Veemõnu-last ja Keskväljaku Lillesalongist)

21. august kell 19.00 akordionduo Seppo & Seppo, ansambel Abja Accor-dion Band ja Ants Taul Tõrva Kirik-Kam-mersaalis (pilet 10 €)

23. august kell 14.00 Hummuli show-tantsu festival mõisapargis (piletid Fien-tast või Hummuli kogukonnakeskusest)

30. august kell 14.00 Professor Ain Raali loeng „Meie mürgisemad taimed“ ja raa-matu tutvustus Tõrva Kirik-Kammersaalis (tasuta)

13. september kell 10.00 Mulkide aas-talaat Mulgi Elamuskeskuses (sissepääs 5 €, kuni 16-aastastele tasuta)

Lisainfo: kultuur.torva.ee

SPORT

Igal pühapäeval (kuni 31. augustini) kell 11.00 Tõrva discgolfi suvesari Tõrva discgolfi rajal

5. september kell 16.00 42. Tõrva järve-de jooks, start vallavalitsuse juurest

21. september kell 10.30 Tõrva valla sportmängude V osavõistlus Jõgevestes
Lisainfo: sport.torva.ee

Helme llo

Tule tähistada 20. augustil Helme ordu-linnuses Eesti Taasiseseisvumist vaba-õhuetenduse ning lum-mava maastiku-ja valguskunsti rajaga.

Uhke riitus, mis põhineb kohali-kul Helmeallika pärimusel, kus naised said allikal kokku, et end noorendada, tervendada, väestada ja seeläbi jõus-tada oma mehi, peret ja kogukonda. Saab tuld ja trumme, saab metsikut ürgset tantsu ja laulu ning allikavett.

Ajakava:

19.00 avatud mägi
20.30 vabaõhuetendus
21.30 kontsert

Lavastaja Kristina Paškevičius. Osale-vad ja kaasloojad Anu ja Triinu Taul ning kohalikud rahvatantsijad, koorilauljad, maasoolad, targad ja andekad.

Õhtu lõpetab Vaiko Epliku soolo-kontsert.

Mäel on avatud kohvik (tasuda saab nii sulas kui kaardiga). Mõnus on istuda ka murul – palun võtke kaasa oma vaip, matt või lambakarv, millel istuda.

Piletid

Piletid on saadaval piiratud koguses – soovitage varakult soetada!

Piletid hinnaga 30 € on müügil Fien-tas. Pileteid saab soetada ka Tõrva Vee-mõnust ja Keskväljaku Lillesalongist.

Kui kohti veel jätkub, on pileti hind ürituse toimumise päeval ja kohapeal 40 €. Kuni 12-aastastele lastele (kaasa arvatud) on sissepääs tasuta.

Kergejõustikusuvi tõi uhkeid tulemusi

Nagu ikka on kergejõustikuhooja kulminatsiooniks suvised tiitlivõist-lused, kus löid kaasa Tõrva tublid kergejõustiklased.

26.-27. juunil selgitati Rakveres U14 ja U16 vanuseklasside Eesti meistrid ker-gejõustikus. Medaliarve avas poiste U14 vanuseklassis võistlev Keijo Kalja, kes teenis kettaheites hõbemedali tulemusega 38.90 meetrit. Kalja võitis nendelt võist-lustelt oma teise medali odaviskes, kui 37.59 meetrine odakaar andis kolmanda koha. Tüdrukute U16 vanuseklassi oda-viskes oli Melissa Anderson tulemusega 36.86 meetrit samuti kolmas. 100 meetri jooksudistantsil oli Dorel Daum ajaga 13,21 viies, kaugushüppes tulemusega 4.93 kuues. Noormeeste U16 vanuse-klassi kõrgushüppes saavutas Ferry Liigand hõbemedali uue isikliku rekordiga 1.76. Kettaheitetulemus 41.18 meetrit an-dis talle sel alal üheksanda koha.

Uhtjärvele järjekordsed tiitlid

Juuli alguses selgitati Rakveres U18 kuni U23 vanuseklasside Eesti meistrid ker-gejõustikus, kust toodi koju kolm meist-ritiitlit ja igat karva medaleid. Kõige silmapaistvama tulemuse saavutas nei-dude U20 vanuseklassis võistlev Bianca Uhtjärv, kes krooniti kahekordseks Eesti meistriks: ta võitis 800 meetri jooksu aja-ga 2:18,25 ja 2000 meetri takistusjooksu ajaga 7:08,09.

Neidude U23 vanuseklassi vasara-

heites võitis kuldmedali Brit Marii Veri tulemusega 42.76 meetrit. Neidude U18 vanuseklassi vasaraheites saavutas Kris Riin Veri viienda koha tulemusega 39.08 meetrit. Noormeeste U20 vasaraheites võitis hõbemedali Kevin Reinberg, kelle tulemuseks mõõdeti 48.95 meetrit. Noor-meeste U23 vanuseklassis tegi kaasa hil-juti ajateenistuse lõpetanud Romet Kivi, kes saavutas kolmikhüppes pronksme-dali tulemusega 13.00 meetrit. 400 meetri jooksus andis aeg 50,27 Rometile viienda koha. Noormeeste U18 vasaraheites saa-vutas Matthias Kalja tulemusega 45.29 meetrit samuti viienda koha.

Mitmevõistluses edukad

8. juulil toimusid Jõhvis Heino Lipu staa-dionil U16 vanuseklassi Balti võistkond-likud meistrivõistlused, mille võitis Läti koondis Eesti ja Leedu es. Neidude oda-viskes võitis Melissa Anderson pronks-medali, püstitades uue isikliku rekordi 38.21 meetrit. Noormeeste kõrgushüppes saavutas Ferry Liigand tulemusega 1.70 meetrit neljanda koha.

17.–18. juulil toimusid Rakveres Eesti meistrivõistlused mitmevõistluses. Kahe-päevasel võistlusel, mida saatis palavus, jagati medaleid erinevates vanuseklassi-des. Spordiklubi Viraaži esindasid Dorel Daum, Keijo Kalja ja Ferry Liigand. U14 vanuseklassi tütarlaste arvestuses tegi suurepärase esituse Dorel Daum. Enne viimast ala kuuendal kohal paiknenud

Daum suutis 600 meetri jooksus mit-mest konkurendist mööduda ja lõpe-tas mitmevõistluse kolmandal kohal. Pronksmedali tagas punktisumma 5607. Kokku osales va-nuseklassis 33 mit-mevõistlejat. Poiste U14 vanuseklassis saavutas Keijo Kal-ja 21 osaleja seas 11. koha. Kõrgema koha saavutamist takistas andekal sportlasel ebaõnnes-tunud kettaheide. U16 noormeeste ar-vestuses startis samuti 21 osalejat. Ferry Liigand uuendas kümnevõistluse käigus seitsmel alal oma isiklikke rekordeid ja 4897 punkti andis talle seitsmenda koha.

Koondist esindati Leedus

23. juulil selgitati Vilniuses Balti meist-rid U20 vanuseklassis kergejõustikus, kus Eesti koondise koosseisus osalesid ka spordiklubi Viraaž sportlased Bianca Uhtjärv ja Kevin Reinberg. Uhtjärv tuli Balti meistriks neidude U20 vanuseklassi 3000 meetri takistusjooksus, lõpetades jooksu ajaga 10.57,95. Reinberg teenis noormeeste vasaraheites pronksmedali tulemusega 48.31 meetrit. Võistkondli-kult saavutas Eesti võidu 288,5 punktiga.

Bianka Uhtjärv koos treenerist isa Urmasega.

Teiseks tuli Läti (266,6 punkti) ja kolman-daks Leedu (228 punkti).

Augusti esimesel nädalavahetusel Kadrioru staadionil toimunud Eesti ker-gejõustiku meistrivõistlustel tegi Uhtjärv samuti edukad stardid. Esimesel päeval võitis Bianca hõbemedali 3000 meetri takistusjooksus, lõpetades distantsi ajaga 10.53,52. Teisel päeval lisandus pronks-medal 800 meetri jooksus, kus ta püsti-tas isikliku rekordi ajaga 2.12,83. Teistest meie sportlastest saavutas Katre Marit Liiv odaviskes kuuenda koha tulemusega 47.37 meetrit. Romet Kivi oli 400 meetri jooksus üheksas ajaga 50,52 ja esmakord-selt täiskasvanute konkurentsis vasara-heites võistelnud Kevin Reinberg sai sa-muti üheksanda koha tulemusega 37.14.

Eesti parim petankiklubi on Tõrva!

2.-3. augustini toimus Väätsal Klubi-de Karikas 2025 mõõduvõtt. Klubide aasta kõige olulisemale võistlusele oli ennast registreerinud 10 klubi üle kogu Eesti.

Esimesel päeval mängiti kolm Šveitsi vooru, et välja selgitada kuus parimat, kes hakkavad teisel päeval jahti pidama ihaldatud karikale. Tõrva lõpetas esimese päeva teisel kohal – sellega tagati endale otsepääs poolfinaali, kus tuli kuulid ris-tata Saku klubiga. Tihedas ja pingelises heitluses suutis Tõrva oma paremuse maksma panna ja pärast kolm tundi kest-nud lahingud jõuti esmakordselt Klubide Karika finaali.

Ja siis algas seiklus – Tartu ja Kärkla klubide vaheline teine poolfinaal kestis üle kuue tunni! Seega finaali üksikmänge hakati mängima alles kell kaheksa

Tõrva klubi võib olla rahul – nende sihtkoht on Euroopa karikas Prantsusmaal.

õhtul. Üksikmängude järel oli seis 4:8 Kärkla kasuks. Paarismängudega alustati kell ühkesa, kui päike veel paistis. Poole mängu pealt aga oli päike juba loojunud ja väljas kottpime. Autotulede valguses suutsid Tõrva klubi mängijad näidata paremaid sooritusi, kohati isegi nii häid, et otseülekandes karjus kommentaator: „Hullumeelsus, peatage see hullumeel-sus!“ ning tasuks saadi kolm paarismän-gu võitu. Sellega tagati 13:8 edu, mis oma-korda tähendas, et triode kahest mängust vajas Tõrva karika võitmiseks ühte võitu. Kell pool kaksteist alanud triode mängu alustasid Tõrva klubi mängijad paremini ja poolteist tundi hiljem oli välja võidel-dud vajalik võit.

Seega tehti ajalugu ja võideti esma-kordselt Eesti petankiklubide aasta kõige tähtsam võistlus ning tõsteti võidukari-ka peakohale! Selle võiduga tagas Tõrva Petanque Klubi õiguse esindada Eestit 6.-9. novembrini Prantsusmaal toimuvatel Euroopa Karikavõistlustel.

Uued mänguväljakud ootavad lapsi

Hea meel on teatada, et Tõrva val-las on valminud kaks olulist män-guväljakute arendust.

Helmes on avatud uus mängu-väljak, mis ootab väikeseid mängu-sõpru avastama ja lustima. See valmis koostöös Mulgimaa Arenduskojaga Leader-meetme toel.

Mänguväljak Helmes

Tõrva linnas asuv Sõpruse pargi mänguväljak on saanud kauaoodatud täienduse. Olemasolevat ala ja atrakt-sioone on uuendatud ning lisatud on ka uusi mänguvahendeid, et pakkuda lastele veelgi rohkem tegevust ja män-gurõõmu. Kõik lapsed on oodatud mänguväljakutele mängima!

Tõrva Sõpruse pargi uus mänguväljak

Koolieelne tervisekontroll aitab lapse arengule kaasa

Terviseagentuuri perearsti-keskuse meeskond

Kooliaasta algus on hea hetk vaadata üle, kuidas lapsel tervisega lood on – nii füüsilise kui ka vaimse poole pealt. Millele võiks veidi rohkem tähelepanu pöörata?

Lapse tervisekontrollide läbiviimist soovitatakse profülaktiliselt juba sünnist alates, et märgata arengut, toetada kasvu ja ennetada võimalikke tervisemuresid juba varakult. Kontrollid perearsti või -õe juures toimuvad vanuses 0–2 aastat sagedamini: sünnitusjärgselt ning 1., 2., 3., 6., 12., 18. ja 24. elukuu paiku, 3–6-aastaselt kord aastas ning koolieas kontrollitakse lapsi 5 klassis ehk 11–12-aastaselt ja 9. klassis ehk 15–16-aastaselt.

Tervisekontrolli ei pea ootama kutset – lapsevanem saab ja tohib alati ise perearstikeskusega ühendust võtta, eriti kui on lähenemas uus kooliaste või kui soovitakse lihtsalt olla kindel, et kõik on korras. Kui laps valmistub kooliteeks, on oluline veenduda, et tema tervis, areng ja üldine valmisolek toetavad uue eluetapi algust.

Miks on koolieelne kontroll vajalik?

Koolieelne tervisekontroll viiakse läbi perearsti ja -õe koostöös. See toimub tavaliselt 6. eluaasta jooksul ja sisaldab nii vestlust kui ka läbivaatust. Selle eesmärk on varakult märgata tervisemuresid, toetada lapse arengut ning pakkuda lapsevanemale tuge ja selgust lapse koolivalmiduse osas.

Kontrollis hinnatakse füüsilist tervist: kasv, kaal, vererõhk, nägemine, kuulmine, rüht ja liigesed), arengut ja toimetulekut: mootorika, kõne ja sotsiaalsed oskused, vaimset heaolu: vajadusel ka meeleolu ja emotsionaalset seisundit. Tähelepanu tasub pöörata ka lapse hammastele – hambaarsti regulaarne külastamine aitab ennetada kaariest ja jälgida hammaste vahetumist. Tervisekassa toetab laste ham-

baravi – kuni 19. eluaastani on see lepingupartneri juures tasuta.

Kõrvalekallete korral saab arst suunata lapse lisauuringutele, logopeedi või silmaarsti juurde.

Koolieelse tervisekontrolli käigus vaadatakse üle ka lapse vaktsineerimiste ajalugu ja kontrollitakse, kas kõik senised vaktsiinid on tehtud vastavalt riiklikule immuniseerimiskavale. Umbes 6–7 aasta vanusena tehakse lastele ka difteeria, teetanuse ja läkakõha (dTpa) kordusvaktsiin. Kui mõni vaktsiin on mingil põhjusel varasemalt tegemata jäänud, saab seda koolieelse kontrolli käigus vajadusel ka järele teha. Küsimuste või kahtluste korral tasub julgelt nõu pidada pereõe või -arstiga. Perearst kannab terviseandmed terviseinfosüsteemi, kust edaspidiste tegevuste planeerimiseks saab kooliõde neid ise näha.

Tervisekontrollid koolieas

Kooliõe juures kontrollitakse last 1. klassis (7–8-aastaselt), 3. klassis (8–9-aastaselt), 7. klassis (13–14-aastaselt) ja 10. klassis (15–16-aastaselt). Kontrolli sisu võib erineda, kuid tavaliselt hinnatakse kasvu ja kaalu, rühti ja nägemist, kuulmist, liikumisvõimet ja üldist toimetulekut koolikeskkonnas. Kooliõde ei määra ravi, aga võib anda soovitusi ja suunata vajadusel edasi perearsti juurde.

Eestis tehakse vastavalt riiklikule immuniseerimiskavale lapsele mitmeid tasuta vaktsiinisüste. Üks olulisemaid kooliealise lapse vaktsiine on HPV vaktsiin, mis aitab ennetada vähieelseid muutusi ja teatud vähivorme täiskasvanueas. HPV vaktsiin on tasuta 12–14-aastaste tüdrukutele ja poistele. Tavaliselt tehakse see koolis 6. klassis. Kui vaktsineerimine mingil põhjusel jäi tegemata, võib pöörduda oma perearsti poole – vaktsineerimine on vabatahtlik, kuid soovitatav.

Kooli algus võib olla lapse jaoks pingeline. Kui märkad muutusi lapse meeleolus, ärevuses või uneproblee-

mides, tasub neid muresid tõsiselt võtta. Varajane märkamine ja julge küsimine aitavad ennetada suuremaid raskusi. Lapsevanem ei pea kõigea üksi hakkama saama – nii perearsti kui ka kooliõe poole võib pöörduda nõu ja toe saamiseks. Kui lapse tervis on hoitud, saab ta keskenduda kõige olulisemale – kasvamisele, õppimisele ja rõõmule.

Koos lapse tervise heaks!

X Ööserenaad „Veelkord koos“

Ööserenaad. Kerstin Tomson ja Anu Randma kannedel, Marie Raun viiulil, tantsivad Ellen ning Ants Koldits.

Tiit Uus, Tamsalu Muuseumi Sõprade Seltsi juhatuse liige

25 aastat tagasi sai väikesest klaveriõpetajate kontserdist alguse imeline ööserenaadi-de sari tänu Ilmar Kõverikule, kes on Tõrva Kirik-Kammersaali juht, Valgamaa pärandihoidja.

Kõikidest kontsertidest on osa võtnud klaveriõpetaja Maie Koldits ja TTK emeritprofessor Rein Einasto ning tema õde Kersti Sumera, hiljem ka tema pere. See on samas ka klaveriansambeliselt Allegro 25 aastat Tõrva Kammersaalis ühisvaimus kestnud kontsert-tegevuse kaunis ja helisev lugu. X Ööserenaad oli juubelile igati vääriline.

Pilk minevikku – august

toimetas Reimo Mändla

2. augustil 1988 ilmus ajalehes Kommunist artikkel „Tallinnfilm“ Tõrvas“. Selles kirjutab loo autor Ingrid Veidenberg, et Tõrvas tehakse Vanamõisa järve ääres värvimistöid, et siin filmida täispikk mängufilm esialgse pealkirjaga „Valem“, mille stsenarist ja lavastaja oli Valentin Kuik. Peaosaliseks oli valitud Tõrva koolipoiss Allan Kuljus. Lisaks osalesid ka mõned kutselised näitlejad nagu Paul Poom, Enn Klooren, Kersti Kreismann, Ants Ander, Ene Järvis jpt. Samuti osale-

sid filmis ka mitmed tulevased näitlejad nagu Kaili Närep ja Andres Raag. Võtted toimusid ka Tallinnas (korterite sisevõtted) ja Põtsamaal (restoran).

Teadaolevalt esilinastus film 25. septembril 1989. aastal ning esialgset pealkirja „Valem“, mis oli filmi aluseks olnud jutustuse pealkiri, muudeti ning filmi uueks pealkirjaks sai „Perekonnapildid“.

Allikas: „Kommunist“ nr 91 (6710), 2. august 1988, lk 2

tantsimisest ja laulmisest väikesed lapsed Ellen ja Ants Koldits ning pianist Anu Randma tütar Marie Raun. Huvitav oli kuulata kauneid lugusid esitatuna üheaegselt kahel klaveril, mis oli aga eriliselt meelde jääv – klaveriansambli mäng kaheksal käel, mida esitasid Maie Koldits, Anu Randma, Veera Nõps ja Kersti Sumera. Klaverid lausa hõiskasid, kui neli naist oma tunded valla päästsid ja lasid sõrmedel klaveriklahvidel möllata. Kontserdi lõpetas Arvo Pärdi „Eesti hällilaul“ laste kaunis kahehäälses esituses, kussutades nukubeebisid ehtsa kiikhälli kõrval rahva keskel.

Publiku koduteele saatmiseks võeti üles regilaul „Kust tunnen kodu“, mille autor on Veljo Tormise, eeslauljana astus üles Rein Einasto tütar Eeva Schneider.

Kontserdil esinejaid tänati pika aplausi ja suurte lillekimpudega. Tänukirjad 25 aasta pikkuse pühendunud ja viljaka koostöö eest Tõrva Kirik-Kammersaalis said klaveriansambeliselt Allegro ning ööserenaadide põhikorraldajad Maie Koldits ja Rein Einasto. Tänukirjad andis üle kiidusõnadega „Tänasega sai maailm paremaks“ kontserti kuulanud Tõnu Jaansalu Vallavalitsusest. Rahvuskivise tänukirjaga tänasid Ilmar Kõverikku ööserenaadide korraldajad.

X Ööserenaad üldnimetusega „Veelkord koos“ jättis kustumatu mulje ja muusikute hingestatud esitus ning kõlanud kaunid helid helisevad edasi kuulajate meeltes ja tundekeeltes. See oli kõigile Tõrva Kirik-Kammersaalis viibinutele kõrgetasemeline, süvakultuurne ja imeline elamus.

Suvi Mulgi Elamuskeskuses – elamused, maitset ja uued teadmised

Jaanika Toome, Mulgi Elamuskeskuse külastusjuht

Suvi on Mulgi Elamuskeskus olnud kirev – meil on käinud külalisi nii lähedalt kui kaugelt.

Rõõm on just selle üle, et üha rohkem Mulgimaa enda inimesi on meid üles leidnud ja tulevad siia koos oma külaliste ja tuttavatega, vanavanemad võtavad kaasa lapselapsed, suguvõsad peavad siin kokkutulekuid ja sõpruskonnad teevad oma kohtumised just meie juures.

Mulgi Elamuskeskusest on saanud justkui omamoodi maamärk ja kindel koht, kuhu mulk vähemalt korra oma pere või külalistega tuleb. Siin ollakse uhked oma juuri tutvustades: räägitakse lugusid ja maitstakse mulgi toite.

Suve jooksul oleme korraldanud mitmeid eripalgelisi töötubasid, mis

on pakkunud nii lõbu kui ka uusi teadmisi. Näiteks juulis toimus põnev potisinise värvimise koolitus, kus juhendaja Jana Hindrikson tutvustas loodusliku värvi saamist ja erinevaid siniseid toone. Osalejad said värvida villaseid sokke ja viia koju potisinist lõnga. Selle kõrval räägiti ka kuivkäimlatest ja nende kasutamisest.

Põnev on ka rehealune linanäitus ja seal toimuvad töötoad, kus saab ise proovida lina lõugutamist, ropsimist ja kammimist ning kogeda, miks mulk oma lina üle uhkust tundis. Meelde jääv oli ka jaapanlaste külaskäik, kus valmistasime koos mulgi rahvustoite ja tikkisime mulgi arhailisi mustreid.

Head tagasisidet oleme saanud nii meie kohviku, kus pakutakse tõeliselt ehtsat mulgi toitu: mulgi putru ja mulgi korpi, kui ka poe kohta, kust leiab kõike vajalikku ja erilist: käsitööd, toi-

tu, meeneid ja ehteid.

Suve lõpuni kehtib tore vastastikune soodustus Mulgi Elamuskeskuse ja Tõrva Veemõnula vahel – ostes pileti ühte kohta, saad teise pileti 10% soodsamalt. Ärge unustage kviitungit ja täitke oma andmed, sest nii saate osaleda loosimises ja võita auhindu mõlemalt poolt!

Suve lõpus (2. august – 30. september) saab meie juures vaadata ka Viljandimaa Rahvarõivakooli I lennu rõivakomplektide näitust „Sajand ees või taga“.

Sügise alguse tähistamiseks ootame kõiki 13. septembril kell 10–14 Mulgi Elamuskeskusesse Mulkide Aastalaadale. Oodatud on kõik kauplajad – kohalikule ettevõtjale on kauplemise meetrihind 5 eurot. Mulgi Värk omanikele puhta muidu.

Teretulnud on käsitöömeistrid, toi-

dutegijad, istikute, vanavara, põllusaaduste ning põllutööriistade müüjad ja ostjad.

Päeva jooksul saab nautida kultuuriprogrammi ja esineb noorte ansambel Löötsanoobid. Laadakohtade broneerimine on juba

alanud – huvilistel palume registreerumiseks saata e-posti aadressile jaanika@mulgielamuskeskus.ee info oma toodete ja ruumivajaduse kohta.

Rohkem infot meie tegevuste kohta leiab aadressilt www.mulgielamuskeskus.ee.

LÖÖTSANOOBID

PEAESINEJA

LAADAJUHT PEDAJA LAURI

MULKIDE AASTALAAT

MULGI ELAMUSKESKUSES

13. SEPTEMBRIL KELL 10 - 14

5€

MULGI ELAMUSKESKUS

Tõrva neiu on poolel teel olümpiale

Küsitles Egon Ilisson

Nimi: Emma Triin Seer

Vanus: 21

Hobid: Lugemine

Emma Triin, ilmselt paljud ei tea, et elad Tõrvas ja oled selle paigaga väga tihedalt seotud. Tutvusta lugejatele oma seoseid Tõrvaga.

Vastab tõele, et elan Tõrvas. Minu isa Marek Seer on Tõrvas sündinud ja kasvanud, nii et 50% minust ongi tõrvakas. Koolivaheaegadel ja nädalalõpudel külastasime sageli Tõrva linna ning minu isapoolne vanaema elab samuti siin.

Kuidas ja millal sinu kelgutamise teekond alguse sai ja mis sind selle spordiala juures enim köidab?

Kelgutamisega tegin algust 2023/2024 hooajal. Minu treenerist isa viis mind alaga kokku ja juba sügisel toimus esimene rahvusvaheline treeninglaager Lillehammeris, kus õppisin esimest korda kelku juhtima ja rada läbima. Eks see pisik on meil vist perekonnas sees ja meie puhul saab rääkida kelgutamise dünastiast. Nimelt minu isa onu Avo Seer oli samuti kelgutaja ja tänu temale jõudis kelgutamise juurde ka minu isa.

Enamasti inimesed ütlevad, et sa ju liht-

salt lamad ja ei tee midagi, aga sealkohal meeldib mulle vastu öelda, et proovi sa 128 km/h sõites mitte midagi teha. See on raskem, kui sa arvad ja tegelikult ma teen rohkem kui sa ettegi kujutad.

Enim köidabki oskus jääda rahu-likuks olukorras kus näed, et kelk läheb oma teed, ja muidugi see, et ükski sõit pole kunagi samasugune. Alati peab oskama vastu võtta otsuseid väga kiiretes olukordades ja alati peab omama plaani B.

Oled olnud nooremata ka väga kiire sprinter. Kui palju kergejõustiku taust tuli kasuks ja kas jooksuplatside tegijad võiksidki olla ideaalne materjal kelgutamises?

Kelgutamise juures ei mängi sprinteri omadused erilist rolli, vaid pi-

gem üldine hoiak ja suhtumine sporti. Sporditegemine pole seetõttu mulle võõras ning ma ei jäta ühtegi trenni vahele.

Siinkohal tahaksin rõhutada, et tegelikult ei ole täna vahet, mis spordialaga sa varasemalt tegelesid, vaid kelgutamise juures on tähtis see, et oled mõttega asja juures ning tunnetad ja tajud kiirust. Kui seda viimast ei ole, siis kahjuks on kelgutamisega keeruline tegeleda.

Sinu tippkiirused kelguga kiirematel radadel on ligemale 130 km/h. Kui hirmuäratav või ohtlik see ala tegelikult on?

Hirmuäratav kindlasti ei ole ja vaadata ongi jube, sest ise kelgu peal olles ei taju sa kiirust. Samuti ei ütleks, et spordiala on ohtlik, kuigi see kategoriseerub ekstreemspordi alla. Ajaga on ka reeglid ja rajad muutunud ohutumaks ning näitena ütleksin, et ega kindlasti ei ole kelgutamine ohtlikum kui jalgratta grupisõit.

Meedias on rõhutatud sinu tugevat tehnilist sõidustiili. Mida see tähendab ja milliseid peamisi tehnikaharjutusi ja treeninguid sa selle parandamiseks teed?

Kelgutamises muud polegi kui aga sõita, sõita ja veel korda sõita, sest mingil muul viisil tehnika ei parane. Ma olen hea ja kiire õppija. Samuti ei tea ma öelda, kas geneetiliselt või on see mu omapära, aga mul on suurepärase kiirustaju. See tähendab seda, et minu jaoks ei ole suurt vahet, kas kiirus on 100 või 120 km/h, suudan hoolimata suurtest kiirustest sõidu ilusti ära teha.

Stardiga on muidugi teised lood ja see on väga tehniline, sestap olemegi see suvi võtnud fookusesse stardi parandamise. Eks esimesed jäätreeningud näitavad, kuidas ettevalmistus läinud on. Võrreldes eelmise aasta seisuga oleme ikka suure sammu edasi astunud.

Kelgutamine on natukene justkui ka tehnikasport. Sinu kelk on pea 10 aastat vana. Kui palju see mõjutab konkurentsivõimelisust ja millised plaanid on enne tulevast hooaega ja olümpiat kelgu veelgi kiiremaks muutmisel?

Tõepoolest, kelk on vana ja tippkelgud on käsitöö. Uuele hooajale läheme vastu selle sama kelguga ja oleme selle tehniliselt nii heaks teinud kui vähegi võimalik. Uut kelku enne olulist hooaega kasutusele võtma ei hakka. 2026. aastal on rahvusvahelise alaliidu poolt kelledele uued normatiivid ning peale käesolevat hooaega

seisab niikuinii ees kelguvahetus. Mitte iga kelk ei sobi kõigile ja nii näiteks tuli välja, et minule ei sobi, kui kronsteinide kaldenurk on 10 kraadi juures ja kronsteinide vahe suurem kui 23 cm. Seega tuleb kombineerida ja leida endale sobiv sõiduvahend.

Eelmise hooaja MK-etappidel õnnestus sul tublisti kaasa lüüa ja see oli suur samm olümpia suunas – kuidas ise hindad oma vormi ja arengut?

Kelgutaja kohta alustasin alaga tegelemisega liiga hilja – seda enam olen rahul oma tulemustega. Naised, kellega ma täna koos võistlen on alaga tegelema kaheksa ja enam aastat. Alustasin hooaega 44. positsioonilt ja 0 punktiga ning lõpetasin hooaja 38. positsioonil 33 punktiga. Märkimisväärsimateks tulemusteks, millega ise rahule jäin olid U23 EMi 7. koht, EMi 21. koht ja Läti meistrivõistluste 7. koht. Arvestades lätlaste kõvat taset, on see väga hea tulemus. Oma vormi ja arengut eelseisvaks hooajaks pean veel paremaks, kuna olen saanud hästi treenida ja eelmise hooaja uued rajad on selleks korraks juba tuttavad ning kindlasti on seetõttu kergem võistelda.

Kelgutamine kui spordiala toob endaga märkimisväärsed varustuse-, reisi- ja treeningkulud – kuidas üldse hooaja jooksul käib kalenderplaani paika panemine ja kui palju pead loobuma võistlusreisidest näiteks rahaliste vahendite puudumise tõttu?

Eelmine hooaeg pidin ära jätma viis maailmakarikaetappi ja MMI just rahaliste vahendite puuduse tõttu, mis oleksid mind kindlasti punktis tabelis kõrgemale tõstnud. Eelarve on kesine ja seetõttu ei saa me osaleda kõikidel maailmakarikaasarja osavõistlusel. Hooaega hakkame planeerima juuni keskel – eelseisva hooaja oleme enam-vähem paika ära pannud. Samuti toimub hooajaks ettevalmistamine, mis algab maikuust ja on kohandatud vastavalt eelarvelistele võimalustele.

Millised ettevõtted või organisatsioonid on seni sind sponsorina toetanud? Kui suur on ühe täishooaja eelarve ja palju sellest sportlane peab ise panustama või sponsoritelt juurde küsima?

Täishooaja eelarve on ikka päris suur, kuna varustuse transport on üsna kallis. Sinna juurde lisanduvad ka raja kasutamise ehk laskumise maksud.

Valdavalt on toetajateks minu vanemad, kuid tõepoolest üksikud ettevõtted ja eraisikud on minu tegemisi märganud ning enda öla alla pannud. Meie suurtoe-

tajateks on tänaseks olnud härra Urmas Sõõrumaa, 24-7 Fitness, AS Aken ja Uks Viljandist, OÜ SerlyMed ja üks eratoetaja. Lisaks on meid toetanud väiksemate summadega kalguspordihuvilised Tõrvast. Tahan neile kõigile siinkohal suur-suur aitäh öelda.

Oled ka Team Estonia liige. Kui palju see tähendab ühele noorele sportlasele eesmärkide täitmist silmas pidades?

Väga palju, sest tänu sellele on mul nüüd väike toetus. Kuna kelgutamisega on meil selline huvitav seis, et ma tegelen kohe rahvuskoondise tasemel, siis Team Estonia liikmena esindan Eestit.

Kes kuuluvad sinu igapäevasesse tugitiimi (treenerid, füsioterapeudid, mehaanikud) ja millist tuge nad sulle pakuvad?

Esmalt pean ütleva, et minu tugitiim, sh minu treener ehk isa, teevad seda tööd tasuta. Ta on ka formaalset koondise peatreener, kuid kahjuks ei ole tal õnnestunud ennast bürokraatia rägastiku tõttu treenerina akrediteerida.

Seega minu tugitiimi kuuluvad isa, kes on kogu treeningprotsessi juures alati olemas, ja ema Annely, kes toetab mind nii vaimset kui ka füüsilist (füsioterapeudina jm) ning on samuti võimaluste piires treeningprotsesside juures. Lisaks alaliidu juhatusel liikmed Rein Esaul ja Jaanus Pirs. Jaanus on suureks abiks kelgu tehnilistes küsimustes. Rein ja isa on kaasas võistlusperioodil ja toeks rajal. Enim vajangi abi raja läbimisel ja kelgu tehnilise poolega.

Lisaks hoolitseb vajadusel minu tervise eest mu vanem õde Anna Martha, kes kevadel oma arstikraadi sai.

Taliolümpia on ju tegelikult ukse taga. Mis on sinu peamine eesmärk 2026. aasta taliolümpiat silmas pidades ja kui reaalne on selle täitumine?

Peamine eesmärk 2026. aasta taliolümpiat silmas pidades on kogemuse saamine ja teha maksimaalne sooritus. Kuna olümpiarada on täiesti uus, siis ootan enim uue raja kogemust.

Esikohale tulemine on vast see olümpia veel utopia, mistõttu on praegu realistlikumaks väikseks unistuseks koht 20 parema hulgas. Siiski ei pettu ma ka siis, kui seda ei juhtu, sest olen jälle kogemuse ja võistluse võrra rikkam. Minu suurim unistus on aga see, et 2030. aasta taliolümpial võistlen koos Eesti kalgukoondise tiimiga kõrgete kohtade eest.

Siinkohal võid tervitada kõiki, keda soovid...

Tervitan oma suurimaid toetajaid: mu pere, sõbrad, sugulased, koer ja kõik, kes suuremal või vähemal määral mulle kaasa elavad.

Aitäh teile!

Pikasillas kogunesid noored üle Euroopa

Juuni lõpul ja juuli alguses toimus **Pikasilla puhkekeskuses** rahvusvaheline **Erasmus+ noortevahetusprojekt „Sustainability as a Way of Thinking“**. Projektis osalesid noored Eestist, Itaaliast, Kreekast, Tšehhist ja Leedust. Tegemist oli jätkuprojektiga, mis kasvas välja eelmise aasta oktoobris toimunud koolitusest noorsootöötajatele.

Projekti korraldajaks oli Tallinna teatristuudio Flying Cow, kes on aastaid tege lenud noorte loovuse arendamisega läbi teatri ja ökoloogilise maailmavaate.

Projekti eesmärk oli suunata noori mõtlema kestlikkusest nii isiklikul kui ka ühiskondlikul tasandil. Teatrist inspireeritud meetodid aitasid osalejatel teemat kogeda loovalt ja kehaliselt. Kasutati Dragon Dreaming (draakoniunistamise – toim) meetodit, mis on suunatud harmoonilise kogukonna loomisele ning aitab unistused ellu viia viisil, kus iga osaleja leiab oma koha ja tunneb rõõmu ühisloomest.

Projektis kohtusid need, kes hingavad teatrit, ja need, kes elavad permakultuuri rütmis. Kogenud fasilitaatorid ja noorsootöötajad, kes osalesid sügisel koolitusel, tulid taas kokku, et toetada noori ja jagada oma kogemusi.

Pikasilla koolituskeskus sobis selleks ideaalselt – mets, jõgi ja Võrtsjärv pakkusid keskkonna, kus toimusid töötoad, paadisõidud ja lõpuesinemine vabas õhus. Arutelud ja loomingulised sessioonid andsid igale osalejale võimaluse jagada oma mõtteid ja kuulata teisi. Looduses viibimine andis projektile erilise sügavuse – paljud noored tundsid, et eemal linnamüra-st oli lihtsam keskenduda sisemisele kasvule ja uute ideede sünnile. Kunsti ja looduse ühendamine aitas paremini mõista, kui oluline on inimene ja keskkonna vaheline side.

Osalejate muljed:

- „Projekt andis mulle võimaluse arenda-da inglise keelt ja õppida uusi asju permakultuuri, teatri ja teiste riikide kohta.“
- „Avastasin enda jaoks uusi teatrimänge ja sain teadmisi aiandusest. Nautisin väga looduse keskel olemist.“
- „Käed-külge tegevused looduses aitasid mul paremini mõista ökoloogilisi teemasid.“
- „Paranesid mu koostöö- ja suhtlemis- oskused, eriti töötades eri rahvuste ja suurte gruppidega.“
- „See kogemus muutis mu arusaama koostööst ja kultuuride mitmekesisusest.“
- Sellised rahvusvahelised kohtumised aitavad noortel arendada sotsiaalseid oskusi ja teadlikumat elustiili.

Pikasilla puhke- ja koolitusmaja

9. augustil 1921. aastal kutsuti Pikasillal kokku rahvakoosolek, kus asutati Pikasilla Haridusselts, mille esimeheks valiti kohalik talupoeg Hendrik Treufeldt. Sama aasta 6. novembril kuulutati Pikasilla Algkool avatuks. Koolihooneks osteti riigile kuuluv endine Patküla mõisa kõrtsihoone. Koolis töötas 2 õpetajat 73 õpilasega.

1944-1945. aastatel oli kool sõjapurs-tuste tõttu suletud. 1945. aastal avati kool uuesti 7-klassilisena ja 1988. aastast töötas kool 9-klassilisena. 2000. aastast muudeti Põdrala Vallavolikogu otsusega Pikasilla Põhikool ümber Pikasilla 6-klassiliseks Alg-kooliks. 28. veebruaril 2014 otsustas Põdrala Vallavolikogu lõpetada Pikasilla Kooli tegevuse alates 31. augustist 2014.

Pärast kooli sulgemist ostis koolihoo-ne eraomanik, pakkudes seal nüüd võimalust tähtpäevade, laagrite, seminaride või koolituste korraldamiseks.

Evecon: Holdre tuulepargi arendus peab tooma kasu ka kogukonnale

Evecon OÜ, mis kavandab Holdre piirkonda kuni 21 tuulikuga tuuleparki, kinnitab, et soovib panustada kohaliku kogukonna arengusse märksa enam kui seadus ette näeb.

Ettevõtte rõhutab, et kogukonnale suunatud väärtuspakkumine saab sündida ainult koostöös vallavalitsuse ja kohalike elanikega ning peab põhine-ma läbimõeldud, kohapõhistel lahen-dustel.

„Meie eesmärk ei ole lihtsalt tuuleparki rajada – tahame, et sellest sünniks ka pikaajaline tulu ja nähtav kasu kohalikele inimestele,“ sõnas Evecon OÜ planeerimisjuht Rainer

Raud. „Me ei taha tulla üldiste luba-dustega välja enne kui on selge, mis tingimustel ja millises mahus projekt teoks saab. Kinnitame aga juba praegu, et oleme valmis sõlmima kohaliku kasu lepingu enne ehitustööde al-gust,“ ütles Raud.

Eveconi meeskond peab oluliseks, et väärtuspakkumine oleks „rätsepla-hendus“, mis võtab arvesse kogukonna tegelikke vajadusi ja arvestab tuulepar-gi võimalikke mõjusid. „Läbipaistvus ja usaldus on meie koostöö nurgaki-vid. Tahame, et kogukond tunneks, et see projekt ei toimu nende kõrval, vaid koos nendega,“ lisas Raud.

EVECONI TEADAANNE

Peamised pakutavad meetmed 21 tuulikuga pargi korral:

- Seadusest tulenev tulu:** Kõik kuni 3 km raadiusesse jäävad majapidamised kvalifitseeruvad maksimaalsele aasta-sele toetusele, milleks on kuuekordne alampalk, mis on 2025. aastal 5316 eurot majapidamise kohta. Vallale makstakse omakorda seadusjärgset tasu hinnanguliselt umbes 250 000 eurot aastas.
- Täiendavad toetused kaugemal asuvatele majapidamistele:**
 - 3–4 km raadiuses asuvad majapi-damised saavad 65% eelmainitud tasust;
 - 4–5 km raadiuses asuvad majapi-damised saavad 35%.
- Ühekordne investeering kogukon-da:** 250 000 eurot, mis suunatakse kohaliku taristu, teenuste või kesk-konna arendamiseks.
- Kohaliku majanduse elavdamine:** Ehituse ajal loodetakse suurendada ajutist tööhoiuet ning kasutada või-malikult palju kohalikke teenuseid ja ressursse. Samuti kaalutakse võima-like elektrit otseliinide rajamist.

Evecon korraldas augusti alguses kaasa-misürituse, kuhu olid oodatud kõik ela-nikud, kes elavad kuni 5 km raadiuses kavandatavast tuulepargist. Kohtumisel tutvustati väärtuspakkumise põhimõt-teid ja koguti kogukonna ettepanekuid investeeringute sihtkohtade osas.

Lisainfo ja kontaktid
E-post: holdre@evecon.ee
Kontakt: Rainer Raud, planeerimisjuht, tel: +3725031881
Kõik ettevõtte kontaktandmed kirjas kodulehel www.evecon.ee

Suvehetked lastega meie koduses Veemõnulas!

Päikseterassil saad nautida suvesooja, vees aga lõbutseda koos lastega, olgu selleks rahulik sulistamine või aktiivsemad mängud.

Täpselt õige temperatuuriga vesi pakub rõõmu ja värskendust nii suurtele kui väikestele.

TÕRVAKA kaardiga saad alati pileti hinnast -20% soodustust!

1.-14. september oleme hoolduspuhkusel. Tule perega puhkama ja naudi veel suve, enne kui sügis uksele koputab.

Augusti lõpuni oleme avatud kell 10:00-22:00

Veemõnula asub Tõrvas, Puiestee 1

veemonula.ee +372 5197 5000

@torvaveemonula

Tõrva Veemõnula

XXVIII Laulu- ja XXI Tantsupidu paelus Tõrva kollektiive

Tänavune laulu- ja tantsupidu möödus nii paduvihmas kui lauspäikeses. Aga nagu ikka ei lõõnud see lauljaid ja tantsijaid verest välja, vaid teeb meenutused peost tagantjärele veelgi värvikamateks.

Tõrva oli tänavusel suurpeol esindatud seitsme kollektiiviga: Tõrva Tütarlastekoor, Tõrva Lauluseltsi Segakoor, Segarahvatantsurühm Jandali, Tantsustuudio Lys, Tantsustuudio Lys Daamid, Tõrva Õpetajate Naiskoor ja Tõrva Muusikakooli Puhkpilliorkester. Meeldejäädavast üritusest osavõtnud olid lahkelt nõus jagama ka oma tundeid peomeeleoludest.

Tõrva Lauluseltsi segakoor laulis end suurele peole

Eve Toompalu, Tõrva Lauluseltsi segakoori laulja

3.-6. juulini Tallinnas toimunud XXVIII Laulu- ja XXI Tantsupidu „Iseoma“ on küll möödas, kuid peo protsess on oluliselt pikem kui see neli päeva, mis televiisori ekranilt näha on. Tõrva Lauluseltsi segakooris on lauljaid, kes ei olnud varem kordagi laulupeol käinud või käisid viimati kooliajal – nüüd tuli meil tunne, et kui võtaks üheskoos selle tee ette ja läheks peole. Teadsime, mida see otsus tähendab: palju proove, pingelised ettelaulmised ja ootusärevus, kuidas suure peo dirigendid meie pingutusi hindavad.

Koor sai 2024. aasta sügisel kirja pandud ja varsti olid meil käes trüklõhnalised laulikud nootidega. Uudistamist oli palju ja nii mõnigi laul osutus parajaks pähklaks. Meie kooril veab, et dirigendina on meie ees koorimuusikat armastav ja nõudlik dirigent Maie Kala. Kui koor tuleb proovi õppima, siis dirigent on sel-

hea, et oleme peole oodatud.

Kogu protsessi juures oli kindlasti eriline jälgida laulupeo tule liikumist Eestimaa erinevates paikades – samast tõrvikust süüdati ka laulupeo tuli. Kui Tõrvas olime tule vastu võtmisel pealtvaatajate rollis, siis järgmisel hommikul, 20. juunil Mulgi Elamuskeskuses tervitasime laulupeo tuld juba pidulikult koos kooriga lauldes meie oma helilooja Sven Malni laulu „Viige edasi tuld“, mille sõnum on laulupeotule Tallinna viimisest ning eesti keele ja meele püsima jäämisest.

Laulupidu on tänaseks päevaks minevik, kuid emotsioonid, mida sai peol osaledes kogeda, püsivad veel pikka aega. Nii mõnigi koorimuusikast eemal olev kaasmaalane esitab vahel küsimuse, et miks te seda teete – olete vihmas ja päikese käes, pidu võib ka televiisorist vaadata. Kui aga kõik nii mõtleksid, kes siis laulaks? Mõtlemine ise ka, et miks me seda teeme: laulude õppimine, ettelaulmise pinged, vahel vihm ja vahel päike, pikad proovipäevad, suured rahvamassid, tüütud ootamisajad... ja

Tantsustuudio Lys naisrühm ja daamide rühm tantsupeol. Foto: Erakogu

Mõned mõtted lauljatelt

Kaja ütles, et see oli tema teine laulupidu, kus ta osales. Esimest korda käisin laulupeol lastekooriga 1980. aastal – olin siis kuendas klassis, see oli 45 aastat tagasi. Kõige uhkem tunne oli 6. juuli kontserdil, kui laulsime laulu „Ta lendab mesipuu poole“. See kõik oli nii ilus, et pisarad voolasid mööda põski alla. Kogu lauluväljaku plats säras tuledest ja see südamluk laul – seda hetke ei unusta ma kunagi. Loodan ka järgmisel laulupeol osaleda, sest on uhke olla eestlane ja tunda seda ühtekuuluvustunnet koos teistega.

Ülo lisas, et temale oli see esimene laulupidu koorilauljana füüsiliselt kui eakohane treening täis meeldivaid emotsioone. Ta tundis uhkust, et sai olla rongkäigus Tõrva valla lipukandjana Kaarli puiesteelt lauluväljakule. Emotsionaalselt pakkus laulupidu talle unustamatult meeldivaid elamusi. Eriline oli ka see, et laulukaare alla olid ka tema tütar ja lapselapsed. Kõik Tõrva Lauluseltsi segakoori repertuaaris olevad laulud kõlasid suurepäraselt ja eriti võimsa elamuse andsid ühendkoori esituses kõlanud avalaul „Koit“ ja lõpus ühendkooride esituses kõik viimased lood. Ülo elmine laulupeole pürgimise võimalus oli 1960. aastal poistekooris 12-aastasena, aga saatuse tahtel juhtus see alles nüüd, tenorina aastal 2025.

Arvo täiendas, et laulupeo võlu on ka see, et suurel laval tunnevad kümnend tuhanded lauljad end võrdsena ja ühtsena nagu saunas ning sama tunneb ka publik. Laval on kõrvuti ministreid, heliloojaid, kunstnikke, teadlasi, ehitajaid, vaimulikke, koristajaid. Kõik laulavad samal hääle ja sama heal meelel sama laulu. Natuke tunneb ta aga muret, et meie piirkonnas on koorimuusika järelkasvu osas veidi nukras seisus.

Juta meenutas lõpukooride rivistust – see ootamine on väsitav ja ta mõtles, et rohkem ta peole minna ei taha, aga kui ta juba kaare all oli ja laulma hakkas, siis nüüd on tunne, et ta tahab ühele laulupeole veel minna.

Hea meel on tõdeda, et meie väikesest piirkonnast osales suurel peol tantsijaid, pillimängijaid, lauljaid. Veel suurem rõõm on, et Maie Kala juhendamisel osales kaks koori: Tõrva Lauluseltsi segakoor ja Tõrva Tütarlastekoor.

Suur tänu meie väsimatutele koorijuhile Maiele ja mõnusale koorikollektiivile!

Tantsustuudio Lys rühmade teekond tantsupeole

Ulvi Riitsalu, rahvatantsurühmade juhendaja

Teekond XXI Tantsupeole algas juba 2023. aasta sügisel rühmade registreerimisega. Eelmise aasta alguses saime teada, milline on repertuaar Lys naisrühmal ja daamide võimlemisrühmal. Sain aru, et kerge ei saa see teekond tantsupeole olema. Repertuaari tantsud olid suhteliselt keerukate kombinatsioonidega ning võimlejate vahend (kangasleht) nõudis päris palju harjutamist.

Pidevalt helises kõrvus seminaridel öeldu, et ega kõik rühmad ei pääse ka sel aastal Kalevi staadioni murule tantsima, sest peole soovijaid on märgatavalt rohkem kui staadion mahutab.

Tantsustuudio Lys rühmadel läks aga väga hästi, sest nii Lys naisrühm kui ka daamide võimlemisrühm pääsesid tantsupeole.

Ettevalmistamise märksõnade loetelu: proovide aja logistika, et ikka kõik tantsijad saaksid osaleda, millises saalis saaksime proovi teha, tantsude muusikate vahelduv taktimoot, mõned päevad enne esimest eelproovi tantsija loobumine, esimene eelproov Otepää Kultuurimajas, põldele õmblamine teiseks eelprooviks, teine eelproov Paides, võimlejate eelproov

Ritsu spordisaalis, tulemuste ootamine – kas saime peole? Jah, saime – Lys naisrühm esindas Valgamaad N2 liigis tantsudega „Miia mäng“ ja „Naistega“ ning Lys Daamide Võimlemisrühm kavadega „Tuul“ ja „Tulemise tunne“.

Ja siis tulid tantsupeo joonised ja jooniste seminar. Nii mõndagi tuli ümber õppida ja harjutada uue paarilisega tantsude kombinatsioone. Mõnedest paljudest muudatustest selgus, et Kalevi staadionimurul oleksid kaunid mustriid, tuli teha ja saata liigijuhidele videod. Saime ka sellega kenasti hakkama.

Tallinn võttis meid vastu veidi kauni, ent veidi tuulise suveilmaga. Kodukooliks oli valgamaalastele sel aastal Kopli Kunstikool, mistõttu saime iga päev nautida 45 minutit trammisõitu, kuna Lys naisrühma harjutusväljakuks oli Pae tänava staadion. Võimlejad harjutasid sisehallis – ikka selleks, et erinevad ilmaolud ei lõhuks nende kauneid vahendeid. Kolm päeva proove oma harjutusväljakutel ja siis said kõik peolised kokku Kalevi staadionil, et oma viimistletud tantsujooniseid ja tantse näidata. Võimlejad said kenasti ka tuulega „Tuule“ kavas hakkama. Tuul andis kavale voolavust ning ka publik hindas seda oma aplausiga. Eriti võimas oli tantsupeo finaali, kus etendust vaatama tulnud pealtvaatajad tunnustasid seda püsti seistes aplodeerides.

Tantsupeolised said tantsida päikeses ja vihmas, jahutada end proovide ajal Päästameti poolt paigaldatud jahutusduši all ning teha kaasa traditsiooniline rongkäik lauluväljakule – seekord kinkis ilmataat meile jälle vihmase ilma.

Lõpetuseks saan jälle öelda, et tantsustuudio Lys rühmad on esindanud Tõrvat ja Valgamaad tantsupidudel võimlemisrühmade koosseisus alates 1992. aastast ning tantsijatega alates 2008. aastast. Oli raske ja pingeline hooaeg, aga „Iseoma“ pidu jääb veel kauaks meie mõtetesse ja hinge. On, mida ikka ja jälle meenutada!

Aitäh tantsijatele ja võimlejatele, kes te koos minuga selle teekonna ette võtsite ja edukalt läbisite! Aitäh, et te ikka tahate ja suudate tantsida ning olete lootusrikkad! Aitäh kõikidele toetajatele! Tantsulist uut hooaega.

Segakoori lauljad olid lisaks peole ka vihmaks hästi valmistunud. Foto: Monika Otrokova

le protsessi enda jaoks juba nii läbi töötanud, et kõik noodikirjas olev ka edasi õpetatud saaks. Kuigi mõned laulud tundusid alguses rasked, tekkis iga prooviga selliseid hetki, kus nii mõnigi laulja lahkus klassiruumist õpitud viisijuppi ümiseses.

Ettelaulmisel tõmmati loosi

Tänapäevase koorimuusika areng on selle poolest huvitav, et heliloojad ja sõnade autorid põimivad väga palju vanade meistrite klassikalisi võtteid uute kaas-aegsete suundadega. Kuulajale võib tunduda see kohati ebatraditsiooniline, kuid muusika, mis sealt välja koorub, on väga ilus. Igale laulule annab dirigent veel oma nägemuse juurde dünaamika, pauside ja sõnumi esile toomisega – nii sünnib see, mis laulukaare alt kuulajani jõuab. Selleks, et kõik koorid ühtemoodi kõlaksid, toimuvad erinevates piirkondades ühised proovid ja ettelaulmised. Meie osalesime ettelaulmisel Karksi-Nuias, kus mõlemas voorus olid laulud, mille hulgast tuli loosi võtta. Ettelaulmiste pinged on omaette katsumus, sest alati võib midagi juhtuda või mõni koht ebaõnnestuda. Meil läks mõlemal korral õnneks ja küll oli see teadmine

siis on pidu. Laulupidu, sellepärast.

Laulupeo rongkäik on alati väga võimsa energiaga osa kogu peost ning siis ei loe enam ei vihm, tuul ega liigne päike. Üheskoos minnakse laulukaare alla, tunatakse seda jõudu, mida ühiselt laulmise vägi annab. Võimsalt kõlab Mihkel Lüdig „Koit“, süttib laulupeotuli, kätemeri teeb laineid kaare alt üle väljaku laulutaat Gustav Ernesaksa kujuni ja tagasi või kõlab Peep Sarapiku ja Juhan Liivi „Ta lendab mesipuu poole“, süttivad tuhanded ja tuhanded tulukesed... See emotsioon on lihtsalt selline, et seda peab ise tunnetama, olles kohapeal see üks laulja tuhandete hulgas, see laulumiselane, kes koorimuusika järjepidevust edasi kannab.

**Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid**

KONTAKT

www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

AIAMAJADE MÜÜK JA PAIGALDUS

TRANSPORT JA TÕSTED KRAANAGA MASINAGA

Transpordi hind 1,2 €/km, tõsted 40€/h. Lisandub käibemaks 24%
SKANWOOD PUITMAJAD Linna küla, Tõrva vald
skanwood.ee info@skanwood.ee 512 4464

KEVADE KESKUSE ARVUTIPOOD

- Arvutite hooldus ja remont
- Uued ja kasutatud arvutid
- Kaamerate paigaldus
- VHS digitaliseerimine
- Paberfotode digitaliseerimine

Kauplus avatud E-N 12:00-17:00
Väljakutsed E-N 9:00-12:00, R 9:00-17:00
 info@silverarvuti.ee või 5015282

OSTAN METSA- JA PÕLLUMAAD

TELEFON 552 7322

Lõbus ja rõõmus lastelaager Soontagal

ARVO LASTING

Sel aastal õnnestus pühitseda kahel korral 28. sünnipäeva. 28. üldlaulupeoni on jõutud enam kui poolteise sajandi jooksul, Valga praostkonna 28. lastelaager jõudis kätte enam-vähem iga-aastase toimumisega. Valga praostkonna lastelaagrit korraldati algselt üsna mitmes paigas, viimastel aastatel on see aga toimunud Soontagal. Kui varem oli see laager mõeldud Valga praostkonna lastele, siis nüüd juba seitsmendat korda oli laager avatud kõigile. Osavõtjaid kogunes Puhjast, Elvast, Nõost, Rannust, Karulast, Helmest, Põltsamaalt, Karksist, Virumaalt ja Haapsalust. Lastelaagri peajuht on

Kristiina Lõhmus Elvast. Laagri toetuseks hangib finantsilised vahendid Miina-Liisa Kuusemaa – seda nii Soome partneritelt kui ka PRIA fondist. Lastele on need kolm sisustatud päeva osalemiseks tasuta.

Laagriellu kuuluvad muidugi ujumine, telkimine, söömine, vorstide grillimine – need tegevused sisustavad vaba aega. Lisanduvad organiseeritud sportmängud, käsitöö, laulmine, aga ka piibliteemalised lühinäidendid. Laagrit on külastanud ka nukuteater Talleke, kes tänavu etendas lugu Kristuse ülestõusmisest.

Tänavu veetis terve pika öhtu lastega ansambel Eluallikas, mille näol on tegemist on Ameerika päritolu Blower-

site pereansambliga, kes on juba terve põlvkonna jagu Eestis elanud. Laagris oli perekond kohal kuue lapsega, aga nendega liitub alati rohkem või vähem lähedasi. Nii kannavad nad kuulajale ette nii laule kui ka loevad väikeses kooris Piibli Psalmi. Laagris õpetasid nad lastele mõne Piibli salmi selgeks. Õpetamist, õppimist, kordamist oli palju ja see osutus ka tõhusaks. Laagri lapsed jätsid õpetatud Piibli laused hästi meelde.

Harjumuspäraselt laagrit on oodata igal kesksuvel, kuigi laagri toimumise aeg ja kava saavad selgeks vaid kuu aega varem. Varasemad ja uued osavõtjad on oodatud järgmiselgi aastal.

THKK müüb!

Toores lepp - pikkused 25 kuni 60cm, hind 58-65eur
Kuiv lepp - pikkused 30, 40cm, hind 75eur
pikkus 50cm, hind 70eur

Tel: 565 1820

PAKU OMA METSÄ, VÕSA RAIEÕIGUS MEILE

Kiire tehing, kindlatel tingimustel.

505 5589

Reklaami Tõrva Teatajas

Hinnakiri leitav

Tõrva valla

kodulehelt

Kirjuta:

kuldne@kuldne.com

5373 6992

RAO METALL on rohkem kui 10 aastase ajalooga ettevõtte, kes ostab neljas Eesti paigas kokku vanametalli.

TASUTA vanametalli käru kaheks tunniks.

Tõrva teenindusplats
Avatud:

E-R 9-17

L 10-14

Kontakt +372 5300 5356
raometall@gmail.com

Võtame vastu autoromusid!

www.raometall.ee

Sõiduautode ja vanametalli

**KOKKUOST
ALATI HEAD HINNAD**

5198 1222

PETSERI 38A, VALGA
www.tolmets.ee

Saekettide valmistamine,
teritamine ja parandamine.

Hüdrovoolikute
valmistamine.

Hüdromar OÜ tel. 5629 4013

TEHASEPOOD

VOODID, MADRATSID, DIIVANID

TÖÖSTUSE 10, TÕRVA

E - R

08:00-16:30

LAUPÄEVITI

10:00-14:00

Info +372 5538480

Sime Beds

KIRIKUTEATED Helme kirikus

15. augustil kell 18 Maarjapäev Helme koduloomuuseumi juures. Eesti raamatu 500. juubeliaasta puhul avab Piibliselts muuseumis Meie Isa Palve näituse, mis jääb avatuks kuni 30. septembrini K-P kell 12-17.

24. augustil kell 11 Jumalateenistus, teenib Karin Varblane

31. augustil kell 11 Jumalateenistus

7. septembril kell 11 Jumalateenistus

Riidaja kirik-kabelis

16. augustil kell 14 Mõisapäeva jumalateenistus. Laulab Viljandi Jaani koguduse naisansambel Iris.

28. septembril kell 12 Aasta lahkunute mälestamise jumalateenistus. Palume mälestamise soove eelnevalt ette öelda, kasvõi 10 minutit enne jumalateenistust kohapeal.

Taagepera kirikus

31. augustil kell 14 Jumalateenistus

28. septembril kell 14 Jumalateenistus

Jälgige teateid lisanduvate sündmuste kohta.

Tõrva Misjonimajas

toimuvad jumalateenistused iga kuu 1. ja 3. pühapäeval kell 15. Küsimuste-vastuste öhtu toimub neljapäeviti kell 18.

Kontaktandmed:

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Helme Maarja kogudus

e-post arvo.lasting@eel.kee, tel 524 9654 ja 763 3340. Facebook: Arvo Lasting
Arveldusarve Swedbankis EE512200001120082428

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Taagepera Jaani koguduse

arveldusarve Swedbankis EE842200221013466795

Tõrva Immanueli kogudus,

e-post torva@kogudused.ee, tel 518 2605, arveldusarve EE884204278621942100

Reakuulutused

Teostame järgmisi töid: Katuste ehitus, remont ja materjali müük. Fassaadi ehitus, vihmavee süsteemide paigaldus ja müük, katuse turvasüsteemide paigaldus ja müük. Üldehitus. Plekkdetailide valmistamine. Tel 5854 9195 mmm.ehitus@gmail.com

Teostan lihtsamaid elektritöid - lülitid, valgustid, kaabeldus, erinevad ühendamis- (nt. harukarbid). Teen torutöid, erinevad liited ja üleminekud pole probleem. Boileri paigaldamisest kuni vetsupoti või valamuni välja. Vajadusel piikamised ja betooni sisselõiked. Hinnad olenevalt tööst alates 10 €/h. Telefon: 5661 2768

Teostme järgmisi töid: Majade ja korterite sisetööd, torutööd, maalritööd, plaatimine, vannitubade ehitus-remont, trepikodade remont. Septikute ja kanalisatsiooni paigaldus. Tel 5854 9195 mmm.ehitus@gmail.com

Muld, liiv, killustik, graniitkillustik ja freesipuru koos kohaletoimetamisega Lõuna-Eestis. Teeme Sinu vajaduste jaoks parima pakkumise – helista ja lepime kokku! Tel. 5191 0983 Villo

Korstnate ehitus ja remont koos vajalike plekitöödega
5618 9517 või joosep.sepp@mail.ee

Korstnapitside ehitus ja remont. Tel 5557 9399

Rebase OÜ müüb!

küttepuid koos veoga
Tõrva piirkonnas.

Tel: 523 0118

Kõikide autode professionaalne hooldus ja remont

- ✓ rehvivahetus
- ✓ rehvide müük
- ✓ õlivahetus
- ✓ veermiku remont
- ✓ pidurite remont
- ✓ varuosade müük

Car Room

+372 5569 9866

Autoremont: Helme, Kooli 13

Broneerimine

Kohaliku omavalitsuse volikogu valimised:
E- ja eelhääletamine 13.–18. oktoober. Valimispäev 19. oktoober.

Helen Elias

vallavanem

Maido Ruusmann

vallavolikogu esimees

Parem plaan Tõrva vallale:

Ettevõtlus ja ettevõtlikkus on parema Tõrva valla alus. Noored on meie tulevik, mistõttu vajame Tõrvas head haridust. Kodu – meie Tõrva vald – peab olema hooliv, puhas, korras ja turvaline. Arendada tuleb nii linna, külasid kui ka aleveid. Tõrva peab olema hinnatud ning tuntud – omadele ja külalistele.

- Teeme Tõrva kõrtsihoonest meelelahutus- ja vabaajakeskuse ning parendame kultuuri- ja vaba aja veetmise võimalusi üle terve valla.
- Rajame Helmesse uue tööstusala ning tegeleme uute ettevõtete ja töötajate ligimeelitamisega Tõrva valda. Toetame olemasolevaid ettevõtjaid.
- Et leevendada eluasemete puudust ning elavdada ettevõtlust, jätkame noorte perede

toetusprogrammiga ja rajame koostöös erasektoriga uusi elupindasid.

- Tagame valla koolides kvaliteetse hariduse. Tõrva gümnaasiumiosa peab säilima!
- Loomme lastele ja noortele mängu- ja spordiväljakuid ning aktiivse vaba aja veetmise võimalusi üle terve valla.
- Tagame lasteaiakohtade kättesaadavuse kodu lähedal ja hoiame kohatasu madala nii lasteaedades kui ka huviringides.
- Suurendame rahastust, millega valla teid korras hoida.
- Jätkame eakate ühingute toetamist ning alustame väarikate ülikooli programmiga.
- Parandame arstiabi kättesaadavust Tõrva tervisekeskuses ning toome sinna rohkem eriarste.
- Arendame turismiobjekte, soodustame ettevõtjate koostööd ning korraldame maineüritusi, et Tõrvast saaks Lõuna-Eesti turismipärl.

Töötame selle nimel, et Tõrva vald oleks Lõuna-Eesti parim paik elamiseks, külastamiseks ja investeerimiseks! Meil on tegus meeskond, head mõtted ja julged teod. Sa juba tead, et meid saab usaldada!

**Parema
Tõrva valla
eest!**